מאני לייב

קינדער-לידער

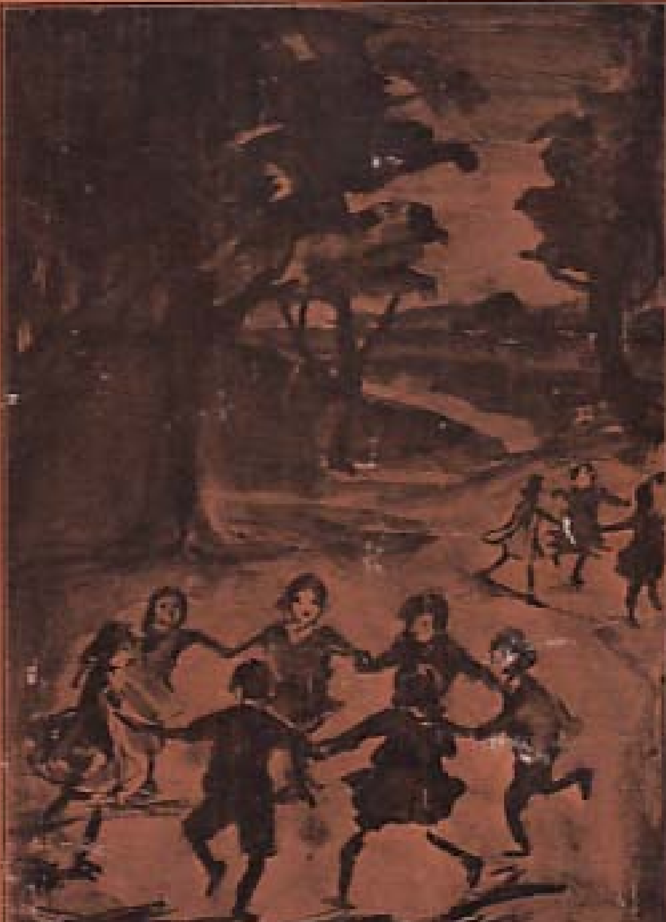

שלימעלעך קרענצעלעך

פון

מאַני לייב

געצייכענט פון ז. מ א ו ד
אַרויסגעגעבען פון פערלאַג
„אינזעל" הויפּט־פערקויף ביי
מאַקס נ. מייזעל'ס פערלאַג
424 גרענד סטריט, ניו יאָרק.

אינהאַלט

אינגעל צינגעל כוואַט

דער פרעמדער

דער שלאָף

גזלנים

די נויט

וויעג-ליעדער

בלימעלעך קרענצעלעך I

בלימעלעך קרענצעלעך II

אינגעל צינגעל
כוואַט

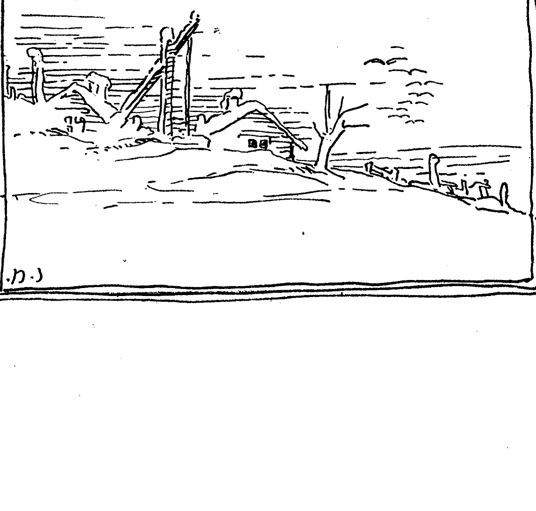

כ'האָב אַ מעשה'לע אַ שעהנע,
פאַר די קינדער מיינע קליינע.
זייט זשע קינדער שטיל און שאַ,
ס'איז מיין מעשה'לע אַזאַ: —

ערגעץ ווייט, ווייט, ווייט פון דאַנען,
צוצוקומען ניט מיט באַהנען,
ניט מיט שיפען, ניט מיט פערד —
ערגעץ אויף אַ ווייטער ערד

האָט אַ טאָל זיך דאָרט געפונען.
און אין טאָל איז דורכגערונען,
ווי אַ שנירעל ווייט און גלייך,
ווייט און גלייך אַ קליינער טייך.

אינגעל צינגעל כוואַט

און ביים טייך, פוןביידע ברעגען,
זיינען שטיבער פיעל געלעגען.
שטיבער, גאַסען און אַ מאַרק,
און ביים זייט פון מאַרק אַ באַרג.

און די גוים און די אידען
האָבען דאָרט געלעבט צופריעדען;
ווער אין פרייד און ווער אין נויט,
יעדער האָט געהאַט זיין ברויט.

האָט זיך איינמאָל דאָרט געטראָפען
אז דער זומער איז אַנטלאָפען.
נו, איז וואָס איז דאָ דער שרעק,
אַז דער זומער לויפט אַוועק? —

נאָכ'ן זומער קומט דער ווינטער,
קומט דער ווינטער און באַשפינט ער
שטיבער, באַרג און מאַרק און פלויט
אין אַ שנייאיג ווייסען קלייד.

אינגעל צינגעל כוואַט

וויים און ליכטיג א פארשנייטער
און אַ וויטער און א ברייטער
שטעהט אַזוי דער וויטער וועג,
ביז די לינדע פסח-טעג.

גוים קומען זיך צופאָהרען,
פיהרען פולע שליטענס קאָרען,
גענז און האָלץ און שטרוי, און חיי,
אָנגעלאָדען אַט אַזוי.

אידען שמאַיען אום און לויפען,
דינגען, קויפען און פאַרקויפען;
יעדען אידען'ס פנים שיינט:
ס'אַראַ מאַרק אַביסעל היינט!

חברה לויפען אויף די גליטשען,
מאַכען קונצען, הילכען, קוויטשען,
און דער אייז איז בלוי און ווייך,
ווי דער הימעל אין דער הויך.

אינגעל צינגעל כוואַט

שקצים אין די גרויסע היטלעך
פליהען באַרג אַראָפּ אויף שליטלעך,
מיט אַ פייף און אַ געשריי,
קוליע, קוליע, און אין שניי!

אינגלעך ראַיען זיך און שלעפּען,
קייקלען קלעצער שניי און קלעפּען
פּעטער שנייער׳ס גוט און וואויל,
מיט אַ נאָז און מיט אַ מויל.

שטעהט אַ אינגעל ביי דעם טויער,
רייבט דעם אויער: פּעטער שנייער,
זאָלסט אזוי ביז פּסח שטעהן,
ביז מען דאַרף אין חדר געהן.

אָבער דאָס איז פאַרגעקומען,
אַז דער ווינטער איז געקומען
נאָס און פינסטער, ווי אַ גרוב,
כאָטש ניט געה אַרויס פון שטוב.

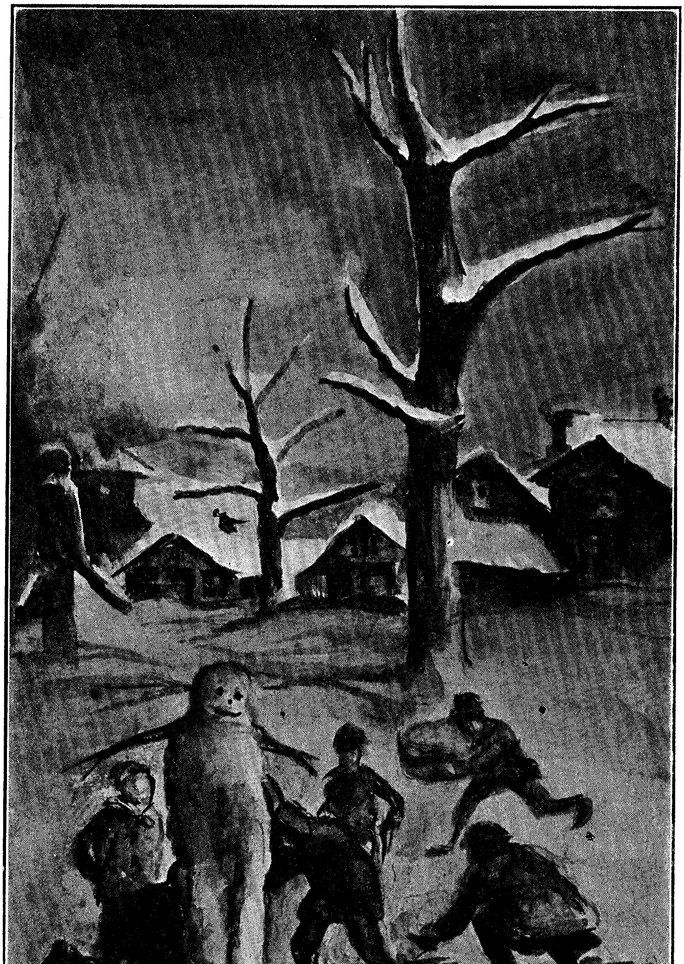

פעטער שנייער'ס גוט און וואויל, מיט אַ נאָז און מיט אַ מויל.

אינגעל צינגעל כוואַט

און אַ רעגען האָט געגאָסען,
ניט ווי ווינטער, נאָר ווי אָסיען,
און קיין שניי איז ניט צו זעהן,
ווייל קיין שניי איז ניט געווען.

בלאָטיג איז אין מאַרק געוואָרען, —
ניט צו געהן און ניט צו פאָהרען;
געהן און פאָהרען — וואו און ווי,
אַז ס'איז בלאָטע ביז די קניע.

ווערט אַ גוי אין מאַרק פארטראָגען,
בלייבט אין בלאָטע שטעהן זיין וואָגען;
שעלט דער גוי, זיין בייטשעל קנאַלט,
שלעפּט דאָס פערדעל ביז עס פאַלט.

פאָהרט אַרוים אַ בעל-עגלה,
וויאָקעט, נאָ'קעט — מיט אַ קללה,
צי מיט גוטען — פערדלעך, פאָהרט,
און די פערדלעך, ניט פון אָרט!

אינגעל צינגעל כוואַט

און די אינגלעך, ווי דער סדר,
לערנען ווינטער שפּעט אין חדר,
האָבען זיך געשראָקען שטאַרק
געהן אין בלאָטע דורכ׳ן מאַרק.

האָבען מענשען פיעל געטרויערט,
וואָס די בלאָטע לאַנג געדויערט,
וואָס קיין שניי איז ניט צו זעהן;
און קיין שניי איז ניט געווען.

האָבען מענשען זיך דערשראָקען.
גוים קלינגען אין די גלאָקען,
אידען טיאַפּקענען אין שוהל,
אַז די גרויסע שוהל ווערט פול.

און די אינגלעך פון דעם חדר,
יעדער אינגעל טוט אַ נדר:
— שניי געטרייער, קום שוין קום,
איך וועל ווערען גוט און פרום.

אינגעל צינגעל כוואט

קויפט אַ אינגעל ניט קיין בייגעל,
קויפען פליהט ער ווי אַ פויגעל,
אַ לאַנטערן פון פּאַפּיר,
רויט און לויטערען קאָליר.

נו, איז דאָרט געווען אַ אינגעל,
האָט מען איהם גערופען צינגעל,
צינגעל כוואַט. — און צינגעל כוואַט
האָט קיין מורא ניט געהאַט.

ער פלעגט לאַכען: אַ לאַנטערען!
כ׳האָב קיין מורא ניט פאַר בערען,
וועל איך מורא האָבען געהן
דורכ׳ן מארק ביינאַכט אליין?

אינגלעך זיצען, הערען, שווייגען.
אַלע ווייסען גוט, אַז לייגען
צינגעל כוואַט וועט קיינמאָל ניט,
ער איז דאָך ניט יוקעל שמיד!

אינגעל צינגעל כוואַט

און אין אָווענד, ווי דער שטייגער,
קוקט דער רבי אויפ׳ן זייגער,
און ער זאָגט אַרויס׳עט קוים:
— קינדער, נו, שוין צייט אַהיים! —

ווערט אַ טומעל, טויב צו ווערן:
בעריל רעדעל, מיין לאַנטערען,
גיב מיר פייער — קאַפּעל האָן,
צינד מיר מיין לאַנטערען אָן!

לאָזען אינגלעך זיך צוזאַמען,
די לאַנטערנעס רויטע פלאַמען,
פינסטער — לייכטען זיי דעם וועג,
און זיי ציטערען פון שרעק.

פלוצלונג טוט אַ פרעג א אינגעל:
קינדער, וואו איז איצטער צינגעל?
צינגעל דאָרט און צינגעל דאָ,
צינגעל איז מיט זיי ניטאָ.

לאָזען אינגלעך זיך צוזאַמען, די לאַנטערנעס רויטע פלאַמען,
פינסטער לייכטען זיי דעם וועג, און זיי ציטערען פון שרעק.

אינגעל צינגעל כוואַט

קוקען זיי אין אַלע זייטען —
פלוצלונג זעהען זיי פון ווייטען,
צינגעל טוט אַ פאַל, אַ כליאַפּ,
און אין בלאָטע ביז'ן קאָפּ !

ווערט אַ ליאַרעם. שרייט אַ אינגעל :
— וואַרט אויף מיר אַ רגע, צינגעל !
און צו צינגלען צו־צוגעהן
שרעקט דאָס אינגעל זיך אַליין.

צינגעל שטעקט אין בלאָטע פרעהלאך,
און צוזינגט זיך פרעהלאַך : הולך !
וואַרפט זיך, דרעהט זיך ציהט זיך אויס,
קען פון בלאָטע ניט אַרויס.

ווערט אַ יאָמער : צינגעל, צינגעל !
אָבער יעדער הדר אינגעל
האָט ער אָפּגעלערענט קוים,
דאַרף ער קומען באַלד אַהיים.

אינגעל צינגעל כוואַט

בלייבט אין בלאָטע צינגעל שטעקען.
אָבער צינגעל וועט זיך שרעקען?
צינגעל קלערט צו זיך אליין:
כ'וועל אַזוי ביז מאָרגען שטעהן,

כ'וועל אַזוי אין בלאָטע שלאָפען...
אָבער דאָ האָט זיך געטראָפען:
דורכ'ן מאַרק אַ פריץ רייט,
זעהט ער צינגלען פון דער ווייט.

לאָזט דער פריץ זיך פון ווייטען
אויף זיין גוטען פערד צו רייטען, —
און פאר צינגלען — איינס, צוויי, דריי,
שלעפּ — און צינגעל איז שוין פריי!

און דער פריץ איז אַ גוטער,
טוליעט צינגלען אין זיין פוטער,
אָבער צינגעל זידט און ברענט —
רייסט זיך פון דעם פריץ'ס הענט.

אינגעל צינגעל כוואַט

און דער פּרינץ קנייטשט זיין שטערען:
— ווי, דו האָסט ניט קיין לאַנטערען?
געהסט אַזוי אַליין ביינאַכט?
האָט זיך צינגעל הויך צולאַכט:

— אַ לאַנטערען, אַ לאַנטערען!
כ'האָב קיין מורא ניט פאַר בערען.
וועל איך מורא האָבען געהן
דורכ'ן מאַרק ביינאַכט אַליין?!

לאַכט דער פּרינץ: ס'אַראַ אינגעל!
זאָג מיר, ווי מען רופט דיך? — צינגעל
האָט קיין מורא ניט געהאַט
און ער ענטפערט: צינגעל כוואַט!

איז דעם פּרינץ שטאַרק געפעלען
וואָס אַ אינגעל זאָל זיך שטעלען
פאַר אַ פּרינץ איינס און צוויי;
און דער פּרינץ זאָגט אַזוי:

אינגעל צינגעל כוואַט

— כ׳בין שוין גרוי און אַלט געוואָרען,
בין אַ וועלט שוין אויסגעפאָהרען,
און א אינגעל, אַזאַ ברען,
האָב איך ערגעץ ניט געזעהן.

און, אַז דו זאָלסט מיך געדענקען,
וויל איך אַזאַ זאַך דיר שענקען,
וואָס די וועלט האָט ניט געהאַט ;
שוויינ, און הער־זשע, צינגעל כוואַט.

כ׳האָב דעם פערד, ער קאָסט מיך טייער,
ער איז לויטער פלאַם און פייער,
פליהען פליהט ער ווי אַ פייל,
אין אַ רגע דרייצעהן מייל.

און איך האָב אַ כשוף־רינגעל,
אַזאַ רינגעל פאַר א אינגעל ;
טוסט איהם זיעבען מאָל אַ דרעה
און עס הויבט אָן געהן אַ שניי.

אינגעל צינגעל כוואַט

און דו קענסט אַליין זיך שטעלען,
וועלכע זאַך איז דיר געפעלען:
צי דער רינגעל, צי דער פערד —
אָבער ניט קיין סך געקלערט!

צינדט זיך אָן אין גאַנצען צינגעל:
— פערד צי רינגעל, פערד צי רינגעל?
און ער ענטפערט, ניט געקלערט:
— כ'וויל דעם רינגעל מיט דעם פערד!

לאַכט דער פריץ: ס'אַראַ אינגעל
ביזט, צינגעל!... און דעם רינגעל
גיט דער פריץ צינגלען אָפּ,
און ער שפרינגט פון פערד אַראָפּ,

און גיט צינגלען אָפּ די לייצע,
און פּאַטשט צינגלען אָן אין פּלייצע.
צינגעל קוקט: אַט אַט אַטאָ,
איז דער פריץ שוין ניטאָ.

אינגעל צינגעל כוואַט

זשמורעט צינגעל צו די אויגען,
וויאָ! און לאָזט זיך פייל פון בויגען
מיט'ן רינגעל דורכ'ן מאַרק,
דורכ'ן מאַרק, און אויפ'ן באַרג.

טפּרו! דער פערד בלייבט שטעהן, און צינגעל
טוט אַ נעהם דעם כישוף-רינגעל,
טוט איהם זיעבען מאָל אַ דרעה
און עס הויבט אָן געהן אַ שניי.

— נו, צי דאַרפען מענשען זאָרגען?
מענשען שטעהען אויף פריהמאָרגען,
קוקען זיי און קוקען זיי:
— אי, אי, אי, זאָל זיין א שניי?

און זיי ווילען זיך ניט גלויבען,
טוען זיי אַ וויש די שויבען, —
ווערט אַ שמחה, ווערט אַ פרייד!
— ס'אַראַ שניי האָט אָנגעשנייט!

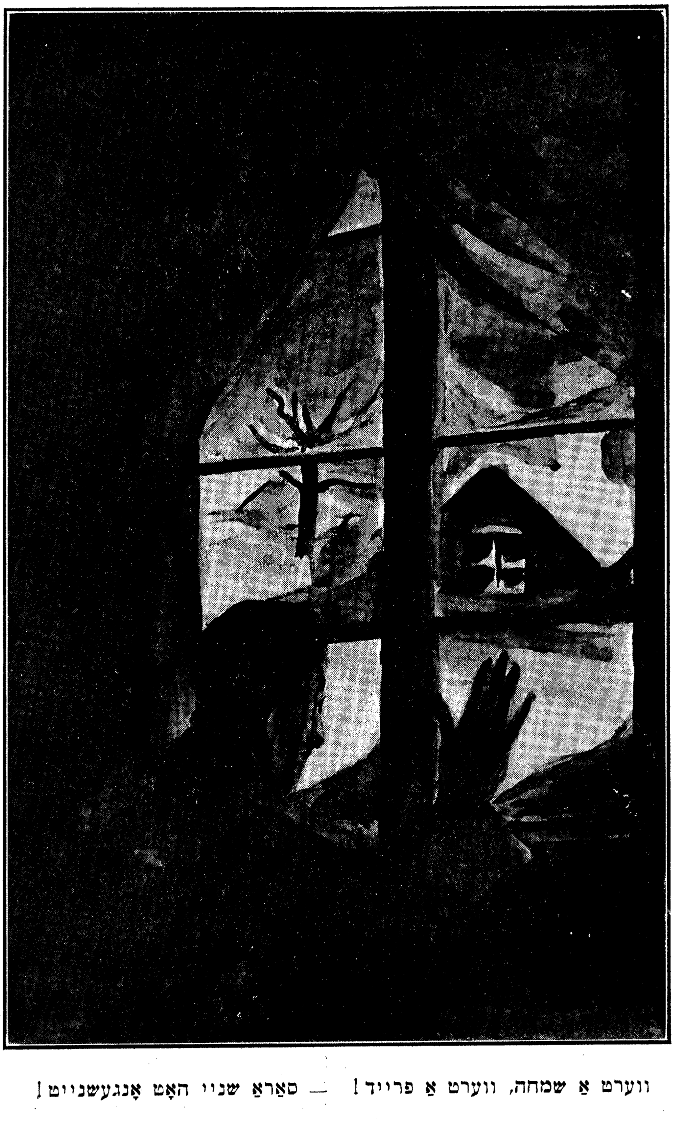

ווערט אַ שמחה, ווערט אַ פריידו — סאַראַ שניי האָט אָנגעשנייט!

אינגעל צינגעל כוואַט

זאָלען זיך די מענשען פרעהען,
ווי זיי ווילען און פארשטעהען,
זאָרגען האָבען זיי געהאַט;
וואו איז אָבער צינגעל כוואַט?

זוכט די מאַמע: צינגעל! צינגעל! —
רעדט זיך אוים א פלוידער-אינגעל,
אַז אין בלאָטע צינגעל שטעקט,
און דער שניי האָט איהם פארדעקט.

נעהמט די מאַמע וויינען, קלאָגען,
נאָר די קלוגע מענשען זאָגען:
— לאָזט אַ אינגעל זיך ניט געהן
דורכ'ן מאַרק ביינאַכט אליין!

אָבער אַזאַ כוואַט ווי צינגעל,
און מיט אַזאַ כשוף-רינגעל,
און מיט אַזאַ גוטען פערד —
און ס'איז קיילעכדיג די ערד —

אינגעל צינגעל כוואַט

פליהט מען גיכער, פריי און זיכער,
ווי דער ווילדער ווינט און וויכער,
מאָל און באַרג און וואַלד און פעלד
אין דער ברייטער, ווייטער וועלט.

איז זיך צינגעל פייל פון בויגען
אויפ'ן פערד אַוועקגעפלויגען,
ווייטער, ווייטער פון דער היים,
ערגעץ אין דער נאַכט, אין רוים.

אָבער ווען פון ווייטע וועגען
קומט דער ווינטער אָן מיט רעגען,
און קיין שניי איז ניט צו זעהן,
ווי קיין שניי וואָלט ניט געווען. —

ווייזט זיך צינגעל פייל פון בויגען,
פון דער נאַכט אַרויסגעפלויגען,
ניט געזעהן און ניט געהערט,
אויפ'ן פריץ'ס גוטען פערד.

טפרו ! דער פערד בלייבט שטעהן, און ציגנעל טוט אַ נעהם דעם כשוף רינגעל,
טוט איהם זיעבען מאָל אַ דרעה און עס הויבט אָן געהן אַ שניי.

אוּן ער טראַגט זיך גיכער, זיכער
ווי דער ווילדער ווינט אוּן וויכער,
מיט'ן רינגעל דורכ'ן מאַרק,
דורכ'ן מאַרק אוּן אויפ'ן באַרג.

טפּרוּ ! דער פערד בלייבט שטעהן, אוּן צינגעל
טוט אַ נעהם דעם כשוף-רינגעל,
טוט איהם זיעבען מאָל אַ דרעה,
אוּן עס פאַלט אַרויס אַ שניי !

דער פרעמדער

און דער פרעמדער שלאָפט נאָך ניט, — און מיט וואַקלענדיגע טריט . . .

קאַלט און פינסטער איז די נאַכט.
טיר און טויער צוגעמאַכט,

פענסטער בלינדע אָהן אַ שיין
שטאַרען אין דער נאַכט אַריין.

קאַלט און פינסטער, קאַלט און שפּעט,
שלאָפט זיך יעדער אין זיין בעט.

שלאָפען שלאָפט נאָר ניט דער ווינט
און די בילענדיגע הינט,

און דער פרעמדער שלאָפט נאָך ניט, —
און מיט וואַקלענדיגע טריט

און אין שמאַטעס שטיק אויף שטיק,
און פאַרגאַרטעלט מיט אַ שטריק,

דער פרעמדער

מיט אַ טאָרבע אויף די הענט,
שאַרט ער האַרט זיך ביי די ווענט.

זעהט ער ווייט אַ פּאַלאַץ שטעהן,
לאָזט ער זיך צום פּאַלאַץ געהן.

ביז עס קרעהט דער ערשטער האָהן,
קלאַפּט ער אין דעם פּאַלאַץ אָן:

סטוק סטוק סטוק — ווער קלאַפּט איז טיר?
— גוטע מענשען, עפענט מיר!

איך בין עלענד אויף דער וועלט,
מיד פון הונגער און פון קעלט...

סטוק סטוק... — פרעמדער, געה אַוועק,
אונזער קליינעם קינד ניט וועק,

זאָט און וואַרעם אין ליו-ליו
שלאָפט זיך אונזער קינד אין רוה...

— פרעמדער, פרעמדער, קום אַריין, וועסט מיין גוטער אורח זיין.

דער פרעמדער

בויגט דער פרעמדער איין דעם קאָפּ,
קעהרט זיך פון דעם פּאַלאַץ אָפּ.

זעהט ער ווייט אַ שטיבעל שטעהן,
לאָזט ער זיך צום שטיבעל געהן.

ביז עס קרעהט דער ערשטער האָהן,
קלאַפּט ער אין דעם שטיבעל אָן:

סטוק סטוק סטוק — ווער קלאַפּט אין טיר?
— גוטע מענשען, עפענט מיר!

איך בין עלענד אויף דער וועלט,
מיד פון הונגער און פון קעלט...

און דער פרעמדער וואַרט ניט פיעל,
אימיץ שאַרט זיך אין דער שטיל

ביי דער טיר און ביי דעם שלאָס.
קומט אַרויס דער באַלאַבאָס:

דער פרעמדער

— פרעמדער, פרעמדער, קום אַריין,
וועסט מיין גוטער אורח זיין.

און דער פרעמדער בויגט זיך איין,
קריכט אין שטיבעל קוים אַריין.

קומט אַריין און אָטעמט שווער,
קוקט אַהין און קוקט אַהער,

און ער זאָגט אַרויסעט גלייך:
— נו, אַ פינסטערניש ביי אייך!

ענטפערט איהם דער באַלאַבאָס:
— קויפען נאַפט ניטאָ פאַר וואָס.

— וו־וו־וואו, און איז ביי אייך דאָ קאַלט,
ממש ווי אין מיטען וואַלד.

ענטפערט איהם דער באַלאַבאָס:
— קויפען האָלץ ניטאָ פאַר וואָס.

— און אַהן כחות ליעגט עס שטיל איצטער אויפ'ן האַרטען דיל. . . .

דער פרעמדער

— הייסט עס, ס'איז ניט פרעהלאך דאָ.
און קיין ברויט איז אויך ניטאָ ?

ענטפערט איהם דער באַלאַבאָס :
— קויפען ברויט ניטאָ פאַר וואָס.

אָך און וועה צו מיינע זינד,
אַז מיין הונגעריגעס קינד

האָט געוויינט פאַרשמאַכטערהייט :
„טאַטע, גיב אַ שטיקעל ברויט !"

און אָהן כחות ליעגט עס שטיל
איצטער אויפ'ן האַרטען דיל...

קראַצט דער פרעמדער זיך דעם קאָפּ,
לאָזט זיך אויפ'ן דיל אַראָפּ,

שפּרייט זיין אַלטע טאָרבע אויס,
און ער זאָגט אַזוי אַרויס :

דער פרעמדער

— אַז ס'איז פינסטער דאָ און קאַלט
ממש ווי אין מיטן וואַלד,

אַז קיין ברויט איז אויך ניטאָ,
לעג איך מיר זיך אַט־אָ־דאָ...

איז ווי נאָר ער זאָגט אַזוי,
טוט דער ערשטער האָהן אַ קרעה.

ווי עס קרעהט אַזוי דער האָהן,
צינדט די לאָמפּ אַליין זיך אָן,

און דער אויווען, גוט און פיין,
הייצט מיט האָלץ אַליין זיך איין,

און עס ווערט אַליין דער טיש
פול מיט טעלער פלייש און פיש

און מיט חלות און מיט ברויט,
ווי אויף יום־טוב צוגעגרייט.

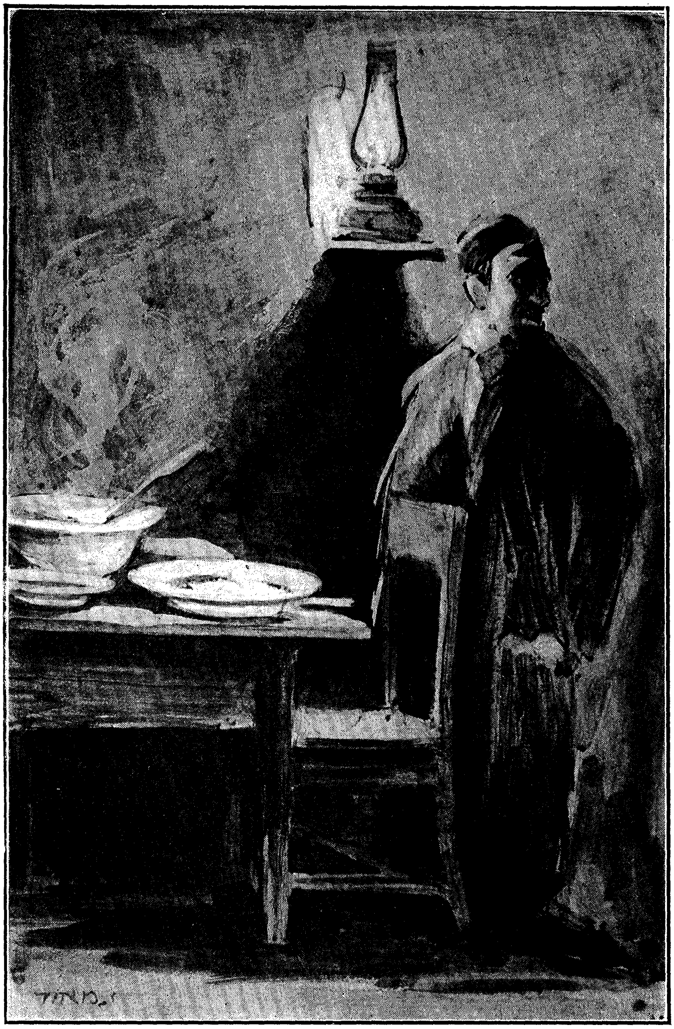

— אָי, אָי נסים, אָדער וואָס? — טראַכט ביי זיך דער באַלאַבאָס.

דער פרעמדער

און דער פרעמדער — אַט געווען,
אַט געווען און אַט געזעהן —

פלוצלונג טוט אַ זאָג, און לאַכט:
— באַלאַבאָס, אַ גוטע נאַכט!

און ער פליהט ווי ער איז גרוים
דורך אַ שפּאַלט פון טיר אַרוים.

— אָי, אָי נסים, אָדער וואָס?
טראַכט ביי זיך דער באַלאַבאָס.

נאָר ער זעהט: דער אויווען ברענט,
און דער לאָמפּ באלייכט די ווענט,

און דער טיש אַ פולער שטעהט
מיט מאכלים צוגעגרייט.

טראַכט דער באַלאַבאָס ניט פיעל,
הויבט ער אויף דעם קינד פון דיל,

דער פרעמדער

וואַשען זיי זיך עסען פרום,
זעצען זיך ביים טיש אַרום.

עסען זיי און לויבען גאָט
פאַר זיין חסד און גענאָד.

און אין דרויסען פייפט דער ווינט,
און אין פּאַלאַץ וויינט דאָס קינד.

לויפט מען איבער פּאַלאַץ אום,
און מען זוכט אַ לאָמפּ אַרום.

זוכט מען דאָרט און זוכט מען דאָ,
און קיין לאָמפּ איז אַלץ ניטאָ.

און אַלץ שטאַרקער וויינט דאָס קינד,
און אין דרויסען פייפט דער ווינד,

און אין דרויסען פייפט דער ווינד,
און עס בילען בייז די הינט.

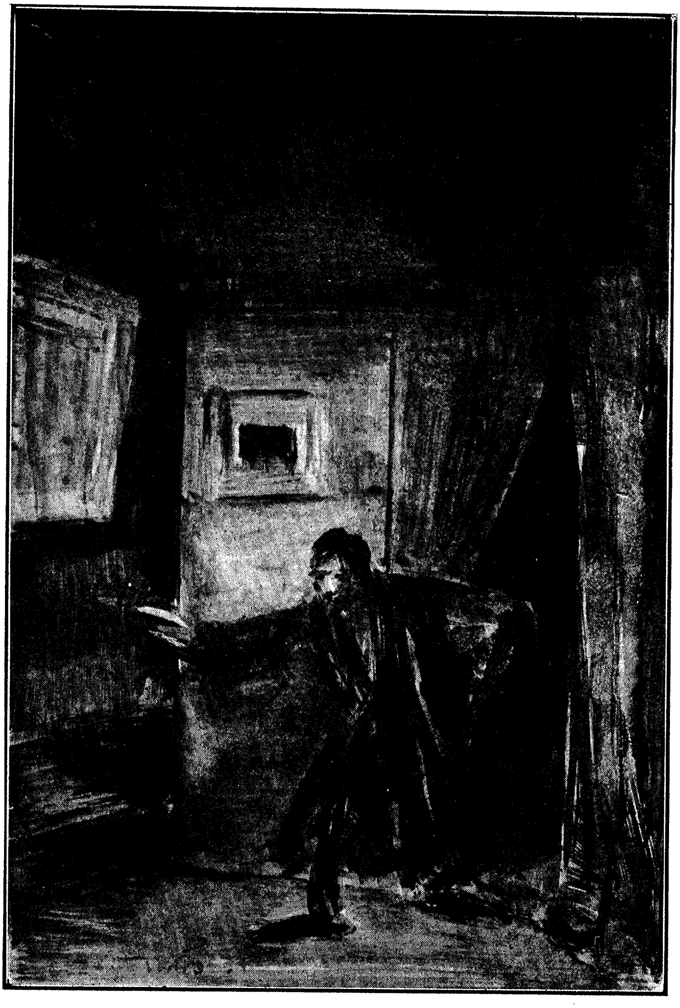

— לויפט מען איבער פּאַלאַץ אום, און מען זוכט אַ לאָמפּ אַרום.

דער פרעמדער

נאָר דעם פרעמדען אַרט עס ניט.
און מיט וואַקלענדיגע טריט,

מיט דער טאָרבע אויף די הענט,
שאַרט ער האַרט זיך ביי די ווענט,

שאַרט ער זיך אַזוי אַוועק
אין דער נאַכט, אין ווייטען וועג.

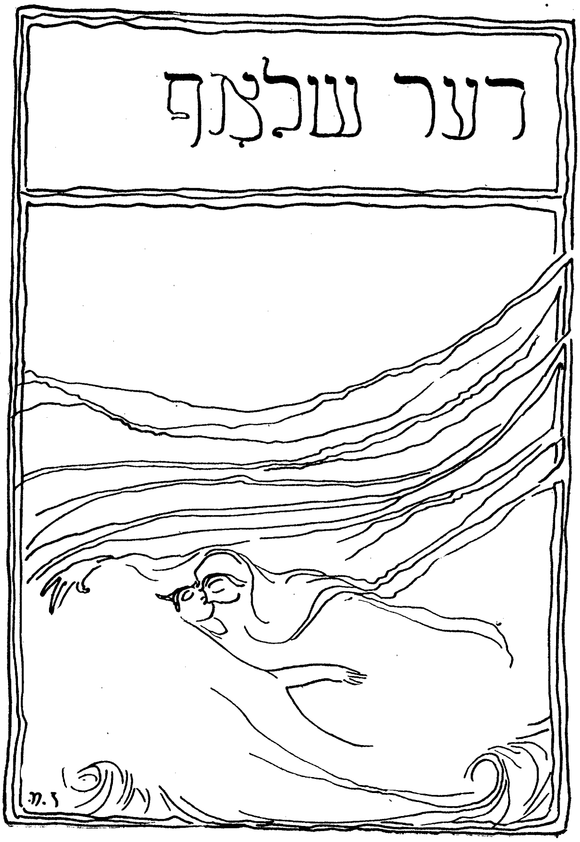
דער שלאָף

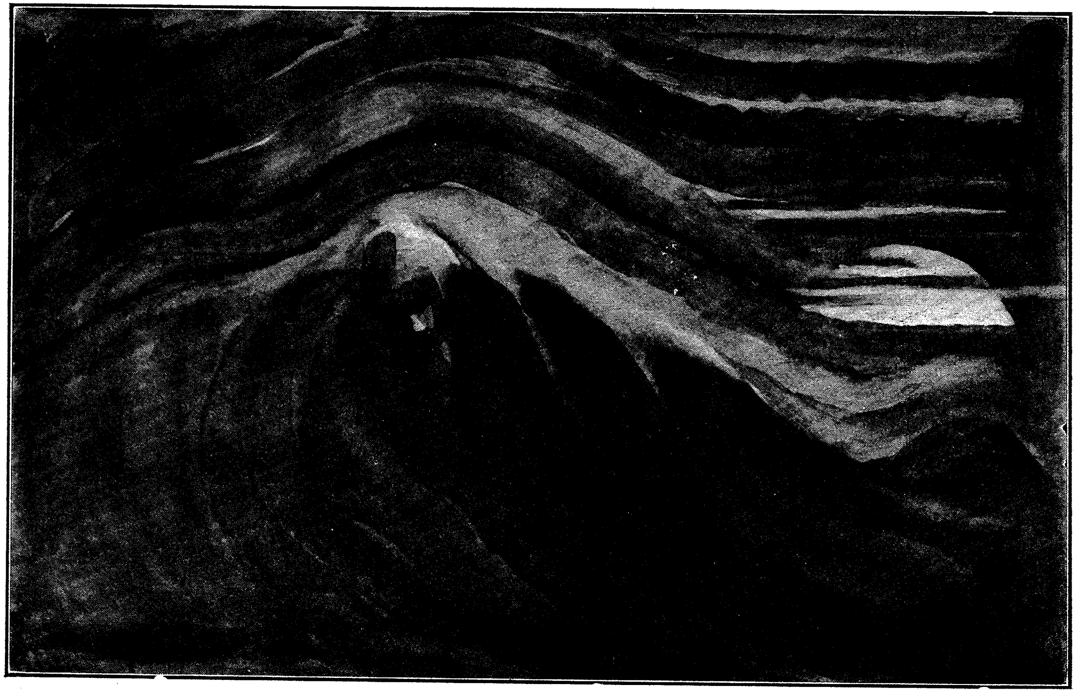

. . . ניט געזעהען, און ניט געהערט, קומט דער אָווענד שטיל אַרוים. . . .

איינס, צוויי, דריי פיער, —
קינדער קלאַפּען אין מיין טיר.

— קינדער גוטע קומט אריין,
וועט איהר גוטע געסט דאָ זיין.

און ביי מיר אין קליינעם הויז
אין אַ רעדעל זעצט זיך אויס.

זיצט און שוויינט און ביזקעל סוף
הערט אַ מעשה׳לע פון שלאָף: —

אַז דער ליעבער טאָג פאַרגעהט,
און אין מערב זייט ווערט רויט,

און די זון אין פייער פלאַם
שלאָפען געהט אין וויטען ים —

דער שלאָף

דעמאָלט, ערגעץ פון דער ערד
ניט געזעהן, און ניט געהערט,

קומט דער אָוונד שטיל אַרויס,
און געהט אום גאָס איין, גאָס אויס.

איז נאָר ווי און וואו ער געהט
ווערט אַ פינסטערניש פאַרשפרייט.

און אַז קינדער גאָר נאָך קליין
שרעקען זיך צו זיין אַליין,

און מען זעהט ניט וואָס צו טאָן —
צינדט מען באַלד די לאָמפען אָן.

לייכט אַ לאָמפּ אין יעדען הויז.
זעצען זיך די קינדער אוים

אַרום טיש, און ריידען ניט,
עסען, טרינקען וואָס מען גיט.

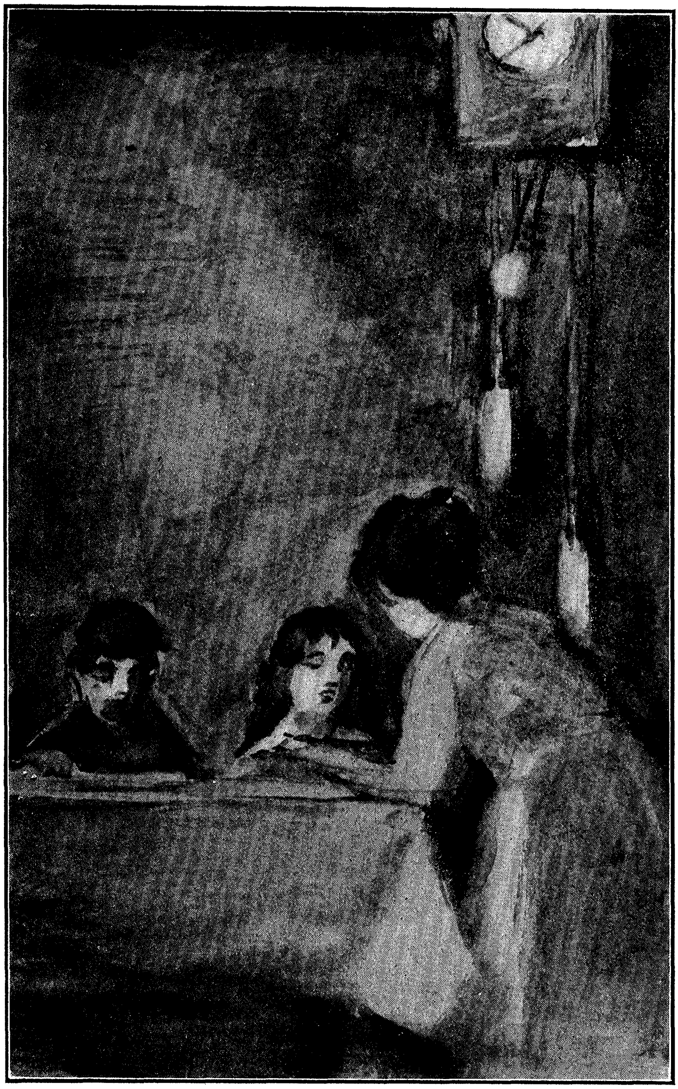

— — — — — — — — — — — — עסען טרינקען וואָס מען גיט,
און אַ זייגער אויף דער וואַנט צעהלט זיך טיק־טאַק נאָכאַנאַנד.

דער שלאָף

און אַ זייגער אויף אַ וואַנט
צעהלט זיך טיקטאַק נאָכאַנאַנד.

און אַז קינדער עסען נאָך —
מאַכט דער שלאָף דערווייל אַ לאָך

ערגעץ אונטער בעט אין דיל,
שאַרט פון לאָך זיך שטיל, שטיל, שטיל.

זעהט ער, קינדער עסען נאָך —
קריך צוריק אַריין אין לאָך.

זעהט ער, קינדער עסען אָפּ,
עסען אָפּ, און טרינקען אָפּ,

קריכט דער שלאָף פון לאָך אַרויס,
שאַרט זיך ביי די ווענט פון הויז,

קריכט אין שיין פון לאָמפּ אַריין,
רוימט פון שיין צו מאַמעס איין:

דער שלאָף

„האָט איהר קינדער קליין און שעהן,
איז שוין צייט זיי שלאָפען געהן.”

זעהען מאַמעס אַז ס'איז שפּעט.
נעהמט מען אויסבעטען דאָס בעט,

און די קינדער גוט און פיין
לייגען זיך אין בעט אַריין.

מאַכען זיי די אויגלעך צו
שלאָפען איין אין גוטער רוה.

און אַ זייגער אויף אַ וואַנט
צעהלט זיך טיקטאַק נאָכאַנאַנד.

און אַז קינדער שלאָפען איין,
קריכט דער שלאָף צוריק אַריין

אונטער בעט אין לאָך פון דיל,
און ער ליגט דאָרט שטיל, שטיל, שטיל.

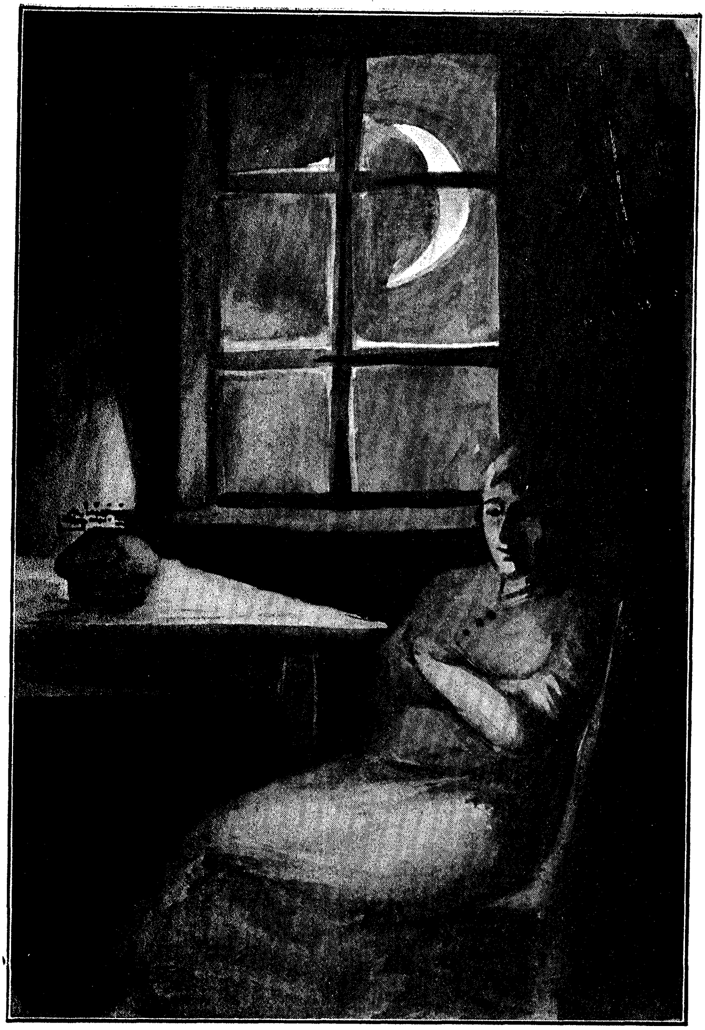

האָבען אַלץ שוין אָפּגעטאָן — און די האַלבע נאַכט קומט אָן —

דער שלאָף

און אַ זייגער אויף אַ וואַנט
צעהלט זיך טיקטאַק נאָכאַנאַנד.

ליגט דער שלאָף אין לאָך אַזוי,
ליגט אַ שעה און ליגט זיך צווי.

און אַז מאַמעס ווערען מיד, —
געהען אום מיט מידע טריט,

האָבען אַלץ שוין אָפּגעטאָן —
און די האַלבע נאַכט קומט אָן —

און אין פענסטער מיט איהר שיין
די לבנה קוקט אַריין —

קריכט דער שלאָף פון לאָך אַרוים,
שאַרט זיך ביי די ווענט פון הויז

קריכט אין שיין פון לאָמפּ אַריין,
רוימט פון שיין צו מאַמעס איין :

דער שלאָף

„דאַרפט איהר מאָרגען אויפצושטעהן,
צייט שוין איצטער שלאָפען געהן."

זעהען מאַמעס אַז ס'איז שפּעט,
לייגען זיך אַריין אין בעט,

לעשען זיי די לאָמפּען אויס.
און אַז פינסטער ווערט אין הויז

מאַכען זיי די אויגען צו,
שלאָפען איין אין גוטער רוה.

און אַז מאַמעס שלאָפען איין —
קריכט דער שלאָף צוריק אַריין

אונטער בעט, אין לאָך פון דיל,
און ער ליגט דאָרט שטיל, שטיל, שטיל.

און אַ זייגער אויף אַ וואַנט
צעהלט זיך טיקטאַק נאָכאַנאַנד,

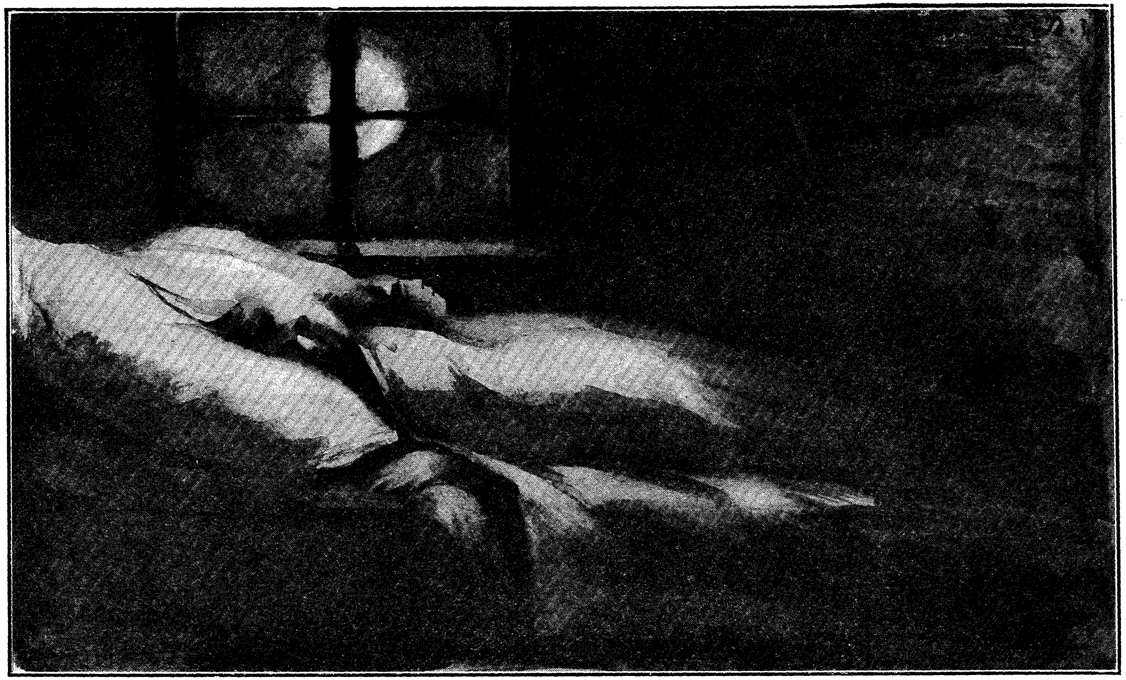

און אין פענסטער מיט איהר שיין די לבנה קוקט אַריין.

דער שלאָף

און אין פענסטער מיט איהר שיין
די לבנה קוקט אַריין.

און מיין מעשה'לע פון שלאָף
איז שוין איצטער ביי איהר סוף.

גזלנים.

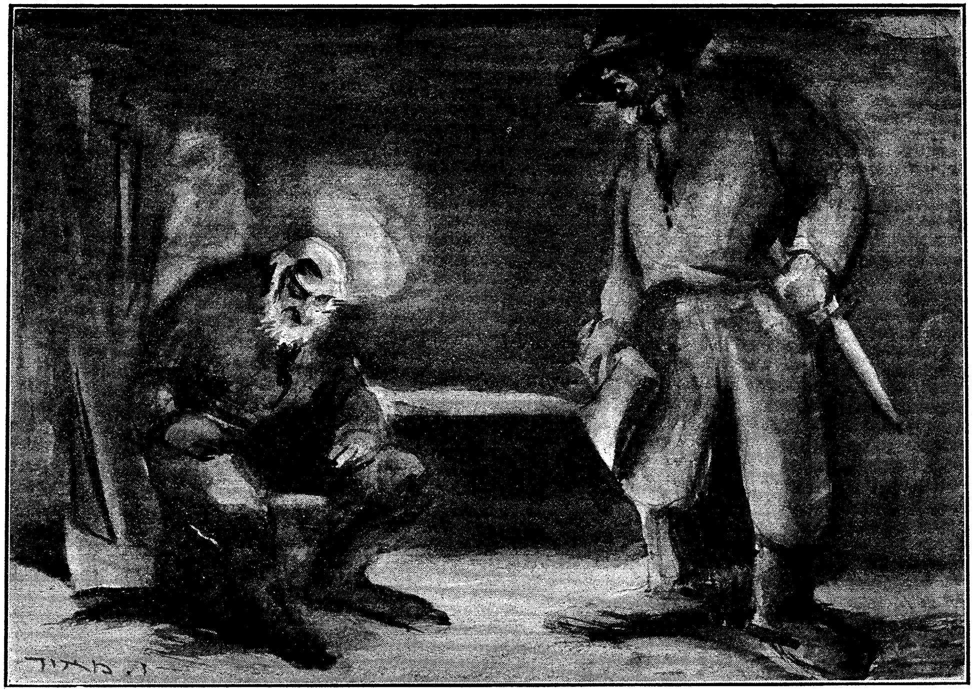

איינער פון זיי איז אַ יונגער געווען, דער צווייטער אַן אַלטער, אַ בלינדער.

זומערלעב, זומערלעב, בוימעלעך גרין.
ווינטערלעב בוימעלעך ווייסע...
אַט קינדערלעך זעצט זיך אַוועק אַרום מיר,
איך וועל אייך דערצעהלען א מעשה.

אז איהר וועט שטילענקע זיצען אַזוי —
איז נעהם איך די מעשה דערצעהלען:
עס האָבען צוויי ברידער גזלנים געלעבט
אין פינסטערען וואַלד אין די היילען.

איינער פון זיי איז אַ יונגער געווען,
דער צווייטער אַן אַלטער, אַ בלינדער,
דער אַלטער פלעגט זיצען און היטען די הײם,
דער יונגער פלעגט געהן כאַפּען קינדער.

גזלנים

ער פלעגט אַוועק אין אַ פינסטערע נאַכט,
אַ כאַפּ טאָן אַ קינד און אַנטלויפען,
און ברייגנגען דעם קינד צו דעם אַלטען אַהיים,
דערנאָך צו צוגיינער פאַרקויפען.

איינמאָל, עס טרעפט אין אַ פינסטערע נאַכט,
אין וואַלד האָט אַ שטורעם געוויטערט:
פון שטורעם געקרעכצט יעדער בוים האָט אין וואַלד,
די היילען אַזש האָבען געציטערט.

זיינען די ברידער גזלנים ביים טיש
פאַר'שכור'ט און פרעהליך געזעסען;
זיי האָבען געטרונקען דעם טייערסטען וויין,
די בעסטע מאכלים געגעסען.

פלוצלונג זיי הערען אַ קינדערש געוויין
צוגעהט זיך פאַרגעהט זיך אין שטורעם!
„מיין מאַמע, מיין מאַמע, איך בלאָנדזשע אַליין!..."
אַ קינדערש געוויין, אַז אַפילו אַ שטיין
געקענט וואָלט צוגעהן פון יסורים.

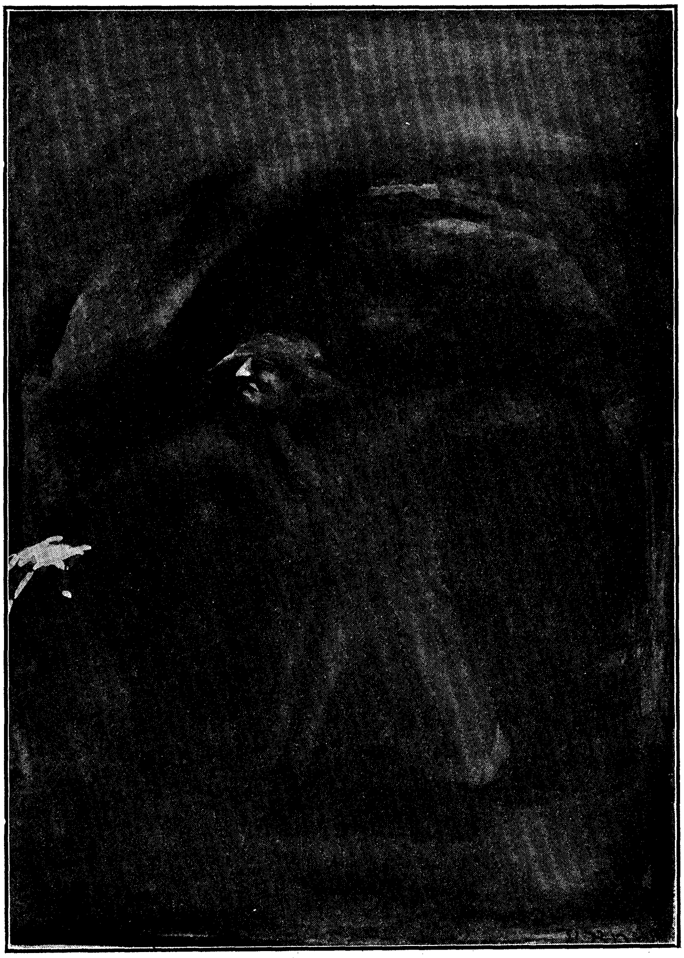

דאָס קינדערשע געוויין טראָגט זיך דאָ אום פאַר איהם,
און וויל גאָר אַנטשוויגען ניט ווערען.

אָבער דיביידע גזלנים פאַר פרייד,
זיי האָבען געטאַנצט און געשפּרונגען,
פאַר זיי האָט דאָס קינדערש געוויין ווי אַ בארג
ציגיינערשע רענדלאַך געקלונגען.

האָט זיך דער יונגער פון קאָפּ ביז די פיס
מיט העק און מיט מעסער באַהאַנגען,
און איז דורך די היילען צום וואַלד נאָכ'ן קינד
מיט בליציגע אויגען געגאַנגען.

געהט ער אַ שעה, און געהט אַזוי צוויי,
און וואָס איז דאָ לאַנג צו דערצעהלען? —
ער געהט שוין אַרום אַזוי זיבען מעת לעת
און קען ניט ארויס פון די היילען,

און אין די גאַנצענע זיבען מעת לעת
וואו ער זאָל זיך ווענדען און קערען —
דאָס קינדערש געוויין טראָגט זיך דאָ אום פאַר איהם,
און וויל גאַר אַנטשוויגען ניט ווערען.

גזלנים

האַט ער די גאַנצענע זיבען מעת לעת
געריסען די היילען, די שטיינער, —
אַז ער האַט צובראָכען די מעסער און העק,
געריסען האַט ער מיט די ציינער.

וואָס איז דערוויייל מיט'ן בלינדען געשעהן? —
ער איז דאָך אַ שיף אָהן אַ רודער? —
דער בלינדער האַט גאַנצענע זיבען מעת לעת
געוויינט נאָך זיין יונגערען ברודער,

און אויף דער נאַכט פון דעם אַכטען מעת לעת,
דער ברודער איז נאָך ניט געקומען —
האַט ער אַזוי ביטער און שטאַרק זיך צואוויינט,
ביז ער האַט זיין ראיה באַקומען.

איז ער זיין ברודער צו זוכען אַוועק:
און וויט אין אַ הייל אַ פארדרעהטען,
אָהן ציינער, די ליפען צוקרימט און צולאָמט,
האַט ער איהם געפונען אַ טויטען.

„מיין מאַמע, מיין מאַמע, איך בלאָנדזשע אַליין...״ און ווערט באַלד אויף אייביג אַנטשוויגען —

גזלנים

איז ווי ער האָט איהם געפונען אזוי
אהן ציינער א טויטען דאָ ליגען,
ברעכט פלוצלונג דער טויטער ארויס א געוויין:
„מיין מאַמע, מיין מאַמע, איך בלאָנדזשע אליין...״
און ווערט באַלד אויף אייביג אנטשוויגען.

גרוי ווי דער אלטער איז פריהער געוועז,
פון שרעק איז געוואָרען נאָך גרויער;
און איבער׳ן מת האָט ער זיבען מעת לעת
געוואַכט אין געוויין און אין טרויער.

און אויף דער נאַכט פון דעם אכטען מעת לעת,
אין וואַלד איז א שטורעם געוואָרען,
האָט ער אזוי ביטער און שטאַרק זיך צואוויינט,
ביז ער האָט זיין ראיה פארלאָרען.

זיצט זיך פון יעמאָלט דער בלינדער און וויינט
און קען ניט ארויס פון די היילען...
און סוחרים וואָס פאָהרען אין נעכט דורכ׳ן וואַלד
דערשראָקענע נאַכדעם דערצעהלען:

אז ווען מען פאָהרט אין די נעכט דורכ׳ן וואלד,
א קינדערש געוויין קען מען הערען,
א קינדערש געוויין אַז אַ שטיין וואָלט צוגעהן:
„מיין מאַמע, מיין מאַמע, איך בלאָנדזשע אליין!...״
און וויל גאָר אַנטשוויגען ניט ווערען.

אָבער דאָס וויינט ניט קיין קינד אינ׳ם וואלד, —
מען לאָזט ניט אין וועלדער קיין קינדער.
דאָס וויינט נאָר אין פינסטער׳ן וואלד אין די נעכט
דער אַלטער, דער גזלן דער בלינדער.

זומערלעב, זומערלעב, בוימעלעך גרין,
ווינטערלעב בוימעלעך ווייסע,
א גלעקעל אַריין און אַ גלעקעל אַרוים,
און דאָס איז די גאַנצענע מעשה.

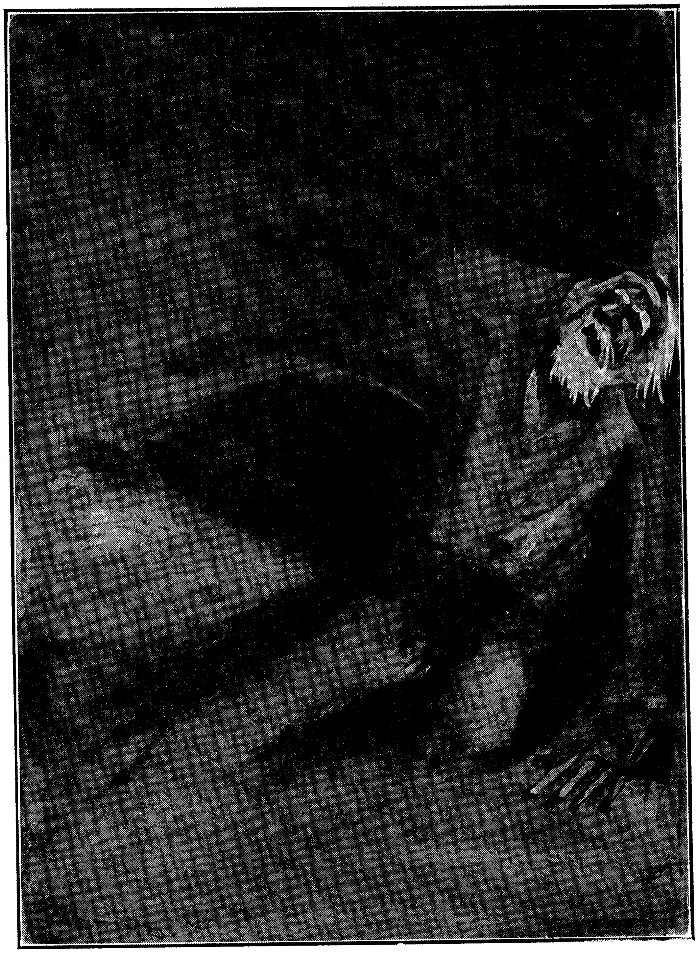

דאָס ווייגט גאָר אין פינסטער'ן וואַלד אין די נעכט
דער אַלטער, דער גזלן דער בלינדער

די נויט

אין ברוקלין אין אַ שטיבעל
אַהן ווענט און אָהן אַ דאַך,
האָט זיך געוואוינט אַן אָרימאַן
מיט קינדערלעך אַ סך.

און דאָרט ביי זיי אין שטיבעל
איז ניט געווען קיין ברויט,
ווייל דאָרט אין שטיבעל האָט מיט זיי
געוואוינט די גרויע נויט.

דער אָרימאַן פלעגט אויפשטעהן
אַז שלאָפען פלעגט די וועלט,
און געהן צופוס ביז אין ניו־יאָרק
פאַרדינען עפּעס געלט.

די נויט

און אַז די זון פֿלעגט אויפֿגעהן
און ביז די זון פֿאַרגעהט —
די קינדער פֿלעגען וויינען שטאַרק:
— אוי מאַמע, מאַמע ברויט!

די גרויע נויט פֿלעגט זיצען
ביים אויוועץ אויף אַ שטיין
און זעהען אַלץ און פֿרעהען זיך
און שאַרפֿען מיט די ציין.

די מאַמע פֿלעגט דאָס זעהען
און וויינען שטילערהייט,
און טרייסטען איהרע קינדערלעך:
— וואָס דאַרפֿט איהר קינדער, ברויט? —

איהר ווייסט דאָך אַז דער טאַטע
איז אין ניו-יאָרק אַוועק,
ער וועט אייך ברענגען פֿון ניו-יאָרק
צוויי גרויסע פֿולע זעק, —

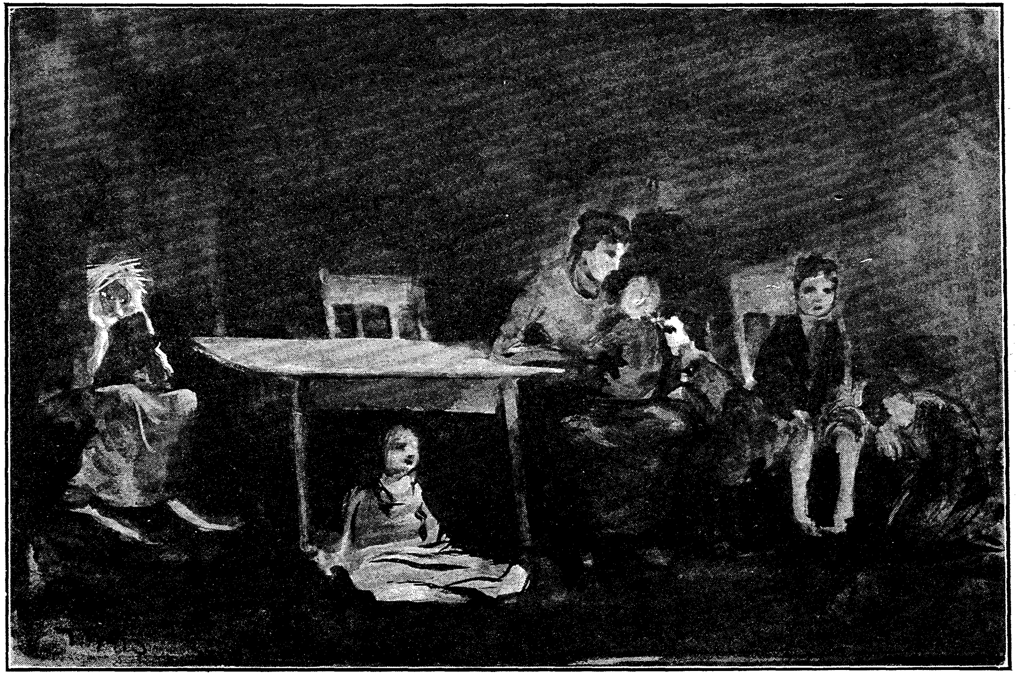

די גרויע נויט פלעגט זיצען ביים אויווען אויף אַ שטיין
און זעהען אַלץ און פרעהען זיך און שאַרפען מיט די ציין.

די נויט

צוויי פולע זעק מיט חלות,
מיט עפּעל און מיט ניס,
מיט קיכעלאך און שאָקאָלאַד
און טאָרט ווי האָניג זיס.

די קינדער פלעגען הערען,
זיי האָבען זיך געפרעהט,
און פלעגען שוין דעם גאַנצען טאָג
ניט בעטען מעהר קיין ברויט.

און שטילינקע און גוטע
געוואַרט ביז שפּעט ביינאַכט
און זעהען צי דער טאַטע האָט
צוויי זעק אהיים געבראַכט.

דער אָרימאַן פלעגט קומען
ביינאַכט, פאַרזאָרגט און מיד,
און זאָגען צו די קינדערלעך:
— היינט האָב איך גאָר נישט ניט.

די נויט

די קינדער נעהמען וויינען:
— אוי ברויט, אַ שטיקעל ברויט!
דער טאַטע שווייגט, די מאַמע זיפצט
און ווינשט אויף זיך דעם טויט.

די גרויע נויט ביים אויווען
זי זיצט זיך אויף איהר שטיין,
און זעהט עס אַלץ און פרעהט זיך אַלץ
און שאַרפט זיך אַלץ די ציין.

נאָר איינמאָל האָט געטראָפען,
געשלאָפען איז די וועלט,
דער אָרימאַן געהט אין ניו־יאָרק
פאַרדינען עפּעס געלט.

אָט ערשט איז ער פון שטיבעל
צופוס אַזוי אַוועק,
און פּלוצלונג קומט ער באַלד צוריק
און טראָגט צוויי פולע זעק.

. . . און פלוצלונג קומט ער באַלד צוריק און טראָגט צוויי פולע זעק

די בזײַט

צוויי פולע זעק מיט חלות,
מיט עפּעל און מיט ניס,
מיט קיכעלאַך און שאָקאָלאַד
און טאָרט ווי האָניג זיס.

און נעהמט די קינדער וועקען, —
ער וועקט זיי און ער לאַכט:
שטעהט אויף איהר ליעבע קינדערלעך,
זעהט וואָס איך האָב געבראַכט!

נו, האָט מען דאָס אין שטיבעל
אַ ביסעל זיך געפרעהט! —
נאָר ניט געפרעהט האָט זיך מיט זיי
די בייזע גרויע נויט.

פון שרעק איז זי געוואָרען
אַ קליינע, קליינע גריל,
און איז פאַרקראָכען אונטער דיל
און האָט צוואווינט זיך שטיל.

דאָס ליעדעל פון בּרויט
דריי מלאָכים
און אנדערע

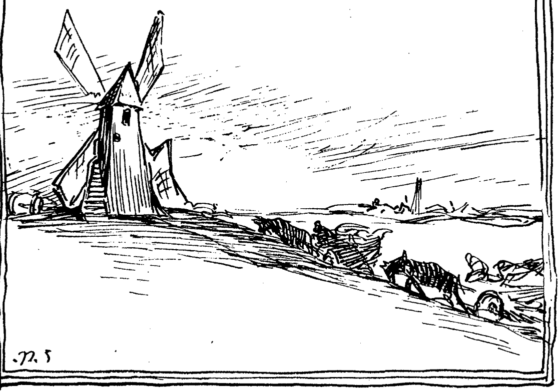

דאָס ליעדעל פון ברויט.

פאר די הענטלעך אין די רינגעז,
קליינע שעהנע קינדער זינגען:
— גאָט געטרייער, גיב אַ רעגען,
פון די קליינע קינדערס וועגען!
ווייזט א וואָלקען זיך פון אויבען,
נעמען זיך די פעלדער שטויבען,
און ווי פערעל רעגען ריין
טריף טראָפּ, טריף טראָפּ, הויבט אָן געהן.

דאָס ליעדעל פון ברויט

נעהמען זיך די פעלדער שפּרייטען
פריש צואַקערטע אין בייטען ;
ווערען גרינע קאָרען זאַנגען
אויף די פעלדער אויפגעגאַנגען ;
נעהמט אַ טוי אויף זיי צו פאַלען,
וואַרעמט זיי די זון מיט שטראַלען,
ווערען פעלדער געל ווי גאָלד,
פול מיט קאָרען, ריינעם גאָלד.

קומען שניטער מיט די מעסער,
איינס פון צווייטען שאַרפער, גרעסער,
שניידען שניטער, שניידען, זינגען,
אַזש די שאַרפע מעסער קלינגען,
אַזש די פעלדער ווייט פאַרשטאַרבען ;
און דעם קאָרען אין די גאַרבען
לייגען זיי אין סקירדעס אויס
ביז צום הימעל הויך און גרויס.

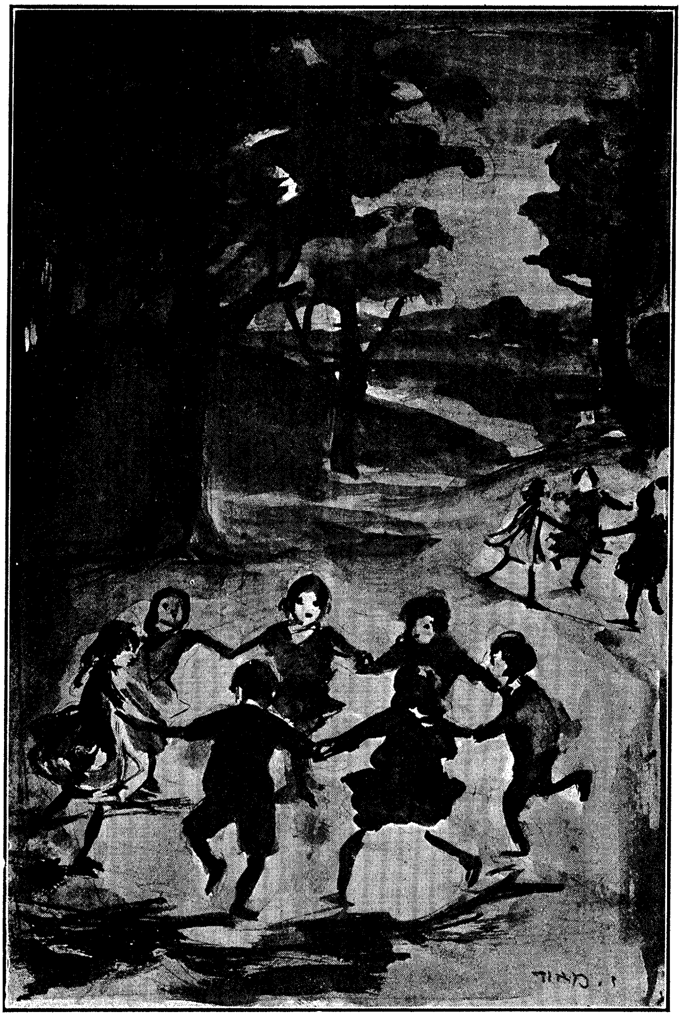

— גאָט געטרייער, גיב אַ רעגען, פאַר די קליינע קינדערס וועגען!

דאָס ליעדעל פון ברויט

נעהמען פולע פוהרען פאַהרען,
פוהרען פאַהרען פיהרען קאָרען
דורך די בערג און דורך די טאָלען
אין די מיהלען אויסצומאָהלען;
הויבען אָן די ווינטען וועהען,
און די מיהלען פליגלען דרעהען,
מאַהלען מיהלען מאַהלען שנעל,
פון דעם קאָרען ווייסען מעהל.

נעהמט דער בעקער מעל מיט הייוועז,
און פאַרהייצט זיין גרויסען אויוועז,
ברענט דאָס פייער, שייטלעך קנאַקען,
נעהמט דאָס ברויט זיך בעסער באַקען,
קויפען מאַמעס ברויט דעם פרישען,
און דערלאַנגען אויף די טישען,
עסען קינדער פרישען ברויט,
זיינען זיי געזונט און רויט.

זומער רעגען.

שעהנער זומער לעבען.
אויבען וואָלקען שוועבען.
און אין גאַס נעהמט שטויבען
ביז די וואָלקען אויבען.
געהט אַ שטורעם קומען.
נעהמט אַ דונער ברומען,
און אַ בליץ נעהמט בליצען.
גאָט וועט אונז באַשיצען,
און פון אונזערט וועגען
שיקען אונז אַ רעגען.

רעגען, גאָלד און שטראַלען
פון דעם הימעל פאַלען,
אויפ'ן פעלד זאָל וואקסען
קאָרן, היי און פלאַקסען,
אויפ'ן גאַס די שטיינער
זאָלען ווערען ריינער,

זומער רעגנען

רעגנען, גאָלד און שטראַלען
פון דעם הימעל פאַלען,
פאַלען צוגעצעהלטע
און פון גאָט געטיילטע.

און פון איבער דעכער,
פון די קוימענס העכער —
גאָלדיגס עפּעס רייסט זיך,
און די זון באַווייזט זיך,
און זי שמייכעלט מונטער
אונז אין גאַס אַרונטער.

און פון איבער דעכער,
פון די קוימענס העכער —
האָט אַ רעגענבויגען
ברייט זיך אויסגעצויגען,
און דער רעגענבויגען
שיינט אונז פאַר די אויגען.

שנייעלע.

שנייעלע, שנייעלע ווייסינקער שיט
אונטער די שליטעלעך, אונטער די טרים.

קינדערלעך, אינגעלעך, מארש אין גאלאָפּ,
גליטשיג דאָס שטעגעלע בערגעל אראָפּ.

גליטשיג דאָס שטעגעלע אַזש ביז'ן טאָל —
קינדערלעך, אינגעלעך, איינס מיט אַמאָל!

ווינטעלע, ווינטעלע בלאָז ניט אַזוי!
אונזערע היטעלעך וואַרף ניט אין שניי.

אונזערע היטעלעך, איינס אויף דער וועלט,
פון אונזער מאַמעניו, חנוכה-געלט.

וועט אונזער מאַמעניו האָבען פיעל צער,
וועט אונז דער טאַטעניו שמייסען דערפאַר.

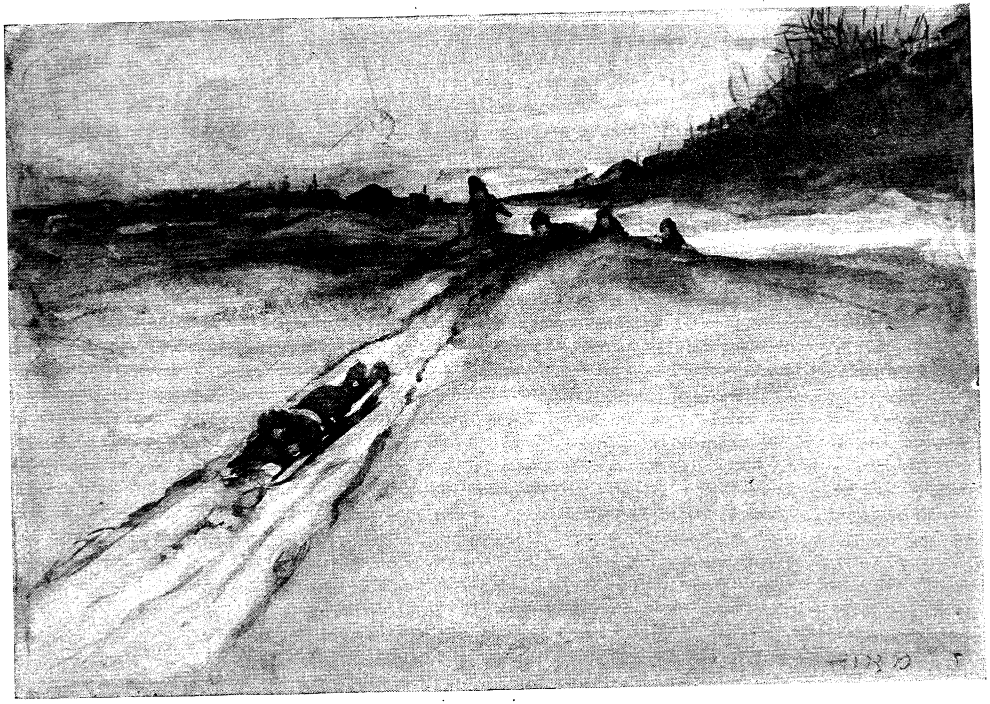

קינדערלעך, אינגעלעך מאַרש אין גאַלאָפּ, גליטשיג דאָס שטעגעלע בערגעל אַראָפּ.

דער פעטער שנייער.

גלעקלעך קלינגען גלין, גלין, גלאָן.
פון די ווייסע ווייטען
אימיץ קומט אַ ווייסער אָן
אויף אַ גרויסען שליטען.

קליפּ־קלאַפּ, קליפּ־קלאַפּ... — באַלאַבאָם,
עפען אויף דעם טויער!...
קליפּ־קלאַפּ, קליפּ־קלאַפּ... — ווער איז דאָס?
— איך, דער פעטער שנייער...

— נו, טאָ גער געזונטערהייט,
קומט די מענשען שרעקען...
אין דער נאָרע אויף דער קייט
נעהמט דער הונט זיך וועקען,

אויפ'ן בוידים קרעהט דער האָהן.
היידא, פעטער שנייער!
גלעקלעך קלינגען גלין, גלין, גלאָן
אין די ווייסע ווייטען.

די זיידעס מיט די באָבעס.

די זיידעס מיט די באָבעס
קומען פון אַלע עקען,
מיט די גרויסע טאָרבעס,
מיט די לאַנגע שטעקענס,

און קינדערלעך וואָס וויינען,
ווילען גוט ניט זיין, —
אין די גרויסע טאָרבעס
כאַפען זיי אַריין.

נאָר גוטע שטילע מיידעלעך
איז זיי שטאַרק געפעלען;
שענקען זיי די מיידעלעך
שנירעלעך קאָרעלען,

און וואוילע פרומע אינגעלעך
האָבען זיי שטאַרק האָלד, —
שענקען זיי סידורים'לעך,
איינגעפאַסט אין גאָלד.

אין דער שטילער נאַכט.

אַלע גאַסען שלאָפען
אין דער שטילער נאַכט ;
אויבען נאָר אין הימעל
די לבנה וואַכט.

און אַ גרויסער זייגער
צעהלט פון צייט צו צייט
אימיצען די שעה'ן,
ערגעץ אין דער ווייט.

און די הייזער שלאָפען
אין דער שטילער נאַכט :
נאָר ביי אונזער פענסטער
אַ לאַנטערען וואַכט ;
אין דער שטילער נאַכט.

אין דער שטילער נאַכט

און ביי אונזער פענסטער
ווען ניט ווען, און מיד,
שאַרען און פאַרשטאַרבען
שלעפעריגע טריט.

און די שכנים שלאָפען
אין דער שטילער נאַכט;
נאָר אין אונזער וואוינונג
אונזער פייער וואַכט;

און אין אונזער וואוינונג,
ווי אַ קליינע גריל,
וויינט אַ קליינע מייזעל
ערגעץ אונטער דיל.

און די קינדער שלאָפען
אין דער שטילער נאַכט;
נאָר די בלייכע מאַמע
און די שטילקייט וואַכט.

אין אָווענד.

אוי, דער הייסער טאָג פאַרגעהט,
און דער קיהלער אָווענד וועהט,
און דאָס קינד פאַרמאַטערט שטעהט
נאָהענט פאַר מיין טיר,
— קום מיין קינד צו מיר! —
שטעהט מיין טיש מיט מילך און ברויט
אָנגעגרייט פאַר דיר.

די לבנה שווימט אַרוים
קאַלט און אומעטיג און גרויס,
עסט דאָס קינד, און גרויס און הייס
רינט אַראָפּ זיין טרער,
— קום מיין קינד אַהער! —
לייג דיין קאָפּ צו מיר אין שוים
און אַנטשלאָפען ווער!

אַ מאַמע.

אין פענסטער איז נאָך פינסטער,
עס שלאָפען נאָך די קינדער,
און זי — אַ שטילע ווי דער טויט —
זי ברייגגט שוין פרישע מילך און ברויט
פאַר די קליינע קינדער.

און אַלע, אויף די גאַסען,
פאַרגעסען אויף די קינדער,
נאָר זי — אַ שטילע, היט באַהיט
פון אַלדאָס בייז, די קוואָלע טריט
פון די קליינע קינדער.

אין אָווענד היט דער זייגער...
עס שלאָפען שוין די קינדער.
און זי — אַ שטילע ווי דער טויט —
זי זיצט, און העמדלעך ווייסע נעהט
פאַר די קליינע קינדער.

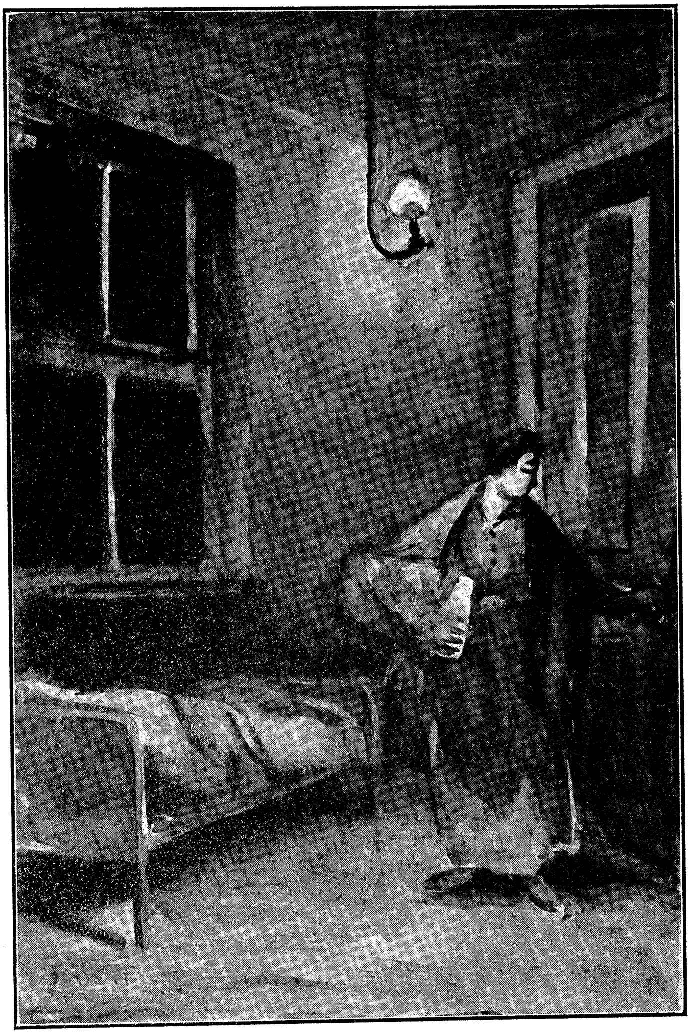

זי ברייִנגט שוין פרישע מילך און ברויט פאַר די קלייִנע קינדער.

ליולינקע, מיין אינגעלע...

ליולינקע, מיין אינגעלע...
טיר און פענסטער צוגעשלאָסען
און דאָס לעמפּעל אויסגעלאָשען, —
ליולינקע מיין אינגעלע.

שטיל און פינסטער איז אין חדר.
— אוי! ווער שאַרט עס דאָרט כסדר?
ליולינקע, מיין אינגעלע,

ס'שאַרט אַ מייזעל אין די ספרים.
— קומען מתים פון די קברים?
ליולינקע, מיין אינגעלע,

וויעג-ליעדער

אויף די קברים וואַקסען בלומען.
— וועט די מאַמע מעהר ניט קומען ?
ליולינקע מיין אינגעלע...

לייטער איהר נשמה, בורא !
— טאַטע, טאַטע ! איך האָב מורא !
ליולינקע מיין אינגעלע,

כ׳וועל דיך היטען ווי די מאַמע,
וועל דיך היטען ווי די מאַמע.
ליולינקע מיין אינגעלע !

דער בלינדער.

אין די וויגען וויינען קינדער,
וויגען מאַמעס צו:
— ליולינקע, ליו ליו,
מיט אַ טאָרבע געהט אַ בלינדער
שלעפּט זיך צו זיין רוהה,

קלאַפּט דער בלינדער אין אַ טויער,
איז דער טויער צו.
זיפצט דער בלינדער אין זיין טרויער:
גאָט פאַרנעהם כאָטש דו!

און ביים טויער ליגט דער בלינדער,
דעקט די נאַכט איהם צו.
וויינען אין די וויגען קינדער,
וויגען מאַמעס צו:
לילינקע ליו ליו!

װיעג-לידער

נאַכט און רעגען.

איילי ליו ליו, נאַכט און רעגען,
איילי ליו ליו, נאַכט און װינט,
אין דער נאַכט און אין דעם רעגען,
אין דער נאַכט און אין דעם װינט,
געהען מענשען אויף די װעגען
נאַס, און הונגעריג װי הינט,
און פאַרװאָגעלטע װי הינט.

איילי ליו ליו, נאַכט און רעגען,
איילי ליו ליו, נאַכט און װינט,
ליו ליו־נקע מיין קינד!

וויעג-ליעדער

אונ וואוהין די מענשען געהען ? —
ווײם די נאַכט און ווײם דער ווינט,
אָהן געוויין און אָהן געשרייען
אין דער נאַכט און אין דעם ווינט
געהען זיי אזוי אין רייהען
נאַס, און הונגעריג ווי הינט,
און געטריבענע ווי הינט.

איילי ליו ליו, נאַכט און רעגען,
איילי ליו ליו, נאַכט און ווינט,
ליו לינקע מיין קינד !

דריי מלאכים.

איי לי ליו ליו, איי ליו ליו,
מאַך מיין קינד די אייגלעך צו.

דריי מאָל קרעהט דער רויטער האָהן
קומען דריי מלאכים אָן,

שעהנע קרוינען טראָגען זיי,
צו דיין וויגעל קומען זיי,

ווייסע פליגלען האָבען זיי,
מיט די פליגלען פאָכען זיי,

פאָכען לייכט, און פאָכען לינד
אַרום וויעגעל פון מיין קינד.

— ערשטער מלאך אין דער נאַכט,
וואָס האָסטו מיין קינד געבראַכט?

זאָגט דער מלאך: — אין מיין קרוין
האָב איך אַזאַ כשוף שטיין,

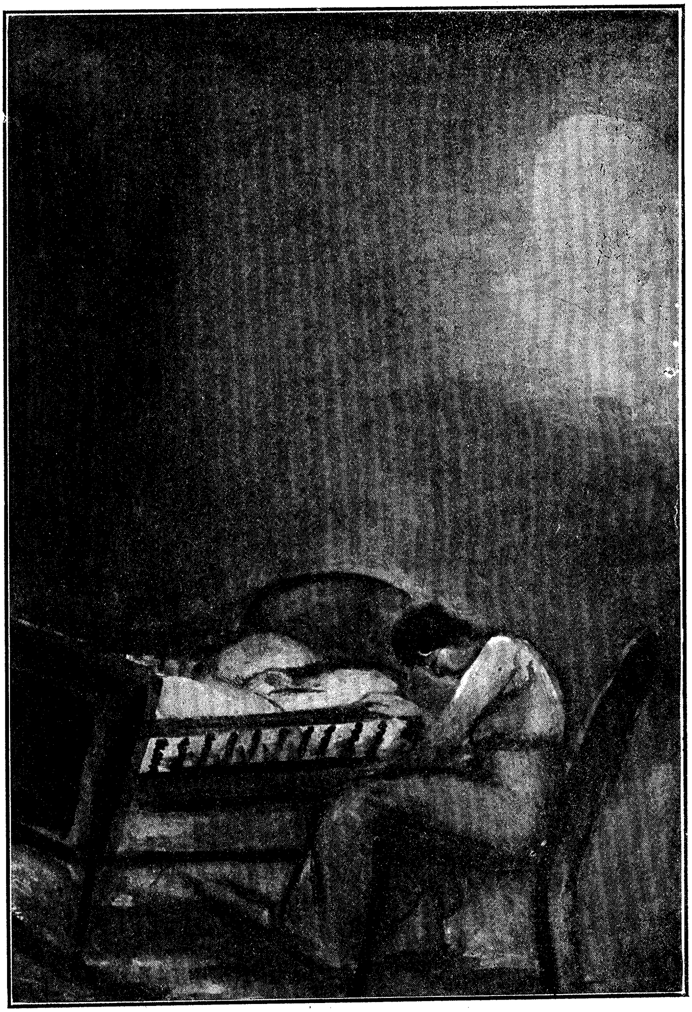

איי לי ליו ליו, איי ליו ליו, מאַך מיין קינד די אייגלעך צו.

דריי מלאכים

טו איך מיט'ן שטיין אַ דרעה,
אויף דיין קינד אַ דרעה אַזוי,

וועט ער האָבען לאַנגע יאָהר
און דערלעבען גרויע האָר.

„קוקוריקו ריקו האָהן",
טוט אַ קרעה דער רויטער האָהן,

און דער מלאך פון זיין קרוין
נעהמט אַרויס דעם כשוף שטיין,

טוט אַ דרעה איהם אויף מיין קינד,
פליה צום באַלקען און פאַרשווינדט.

איי לי ליו ליו, איי ליו ליו,
מאַך מיין קינד די אויגלעך צו.

— צווייטער מלאך אין דער נאַכט,
וואָס האָסטו מיין קינד געבראַכט ?

דריי מלאכים

זאָגט דער מלאך: — אין מיין קרוין
האָב איך אַזאַ עדעלשטיין,

טו איך מיט'ן שטיין אַ דרעה,
אויף דיין קינד, — אַ דרעה אַזוי,

וועט ער לערנען גוט און פיין,
וועט אַ תלמיד חכם זיין.

„קוקוריקו ריקו האָהן",
טוט אַ קרעה דער רויטער האָהן,

און דער מלאך פון זיין קרוין
נעהמט אַרוים דעם עדעלשטיין,

טוט אַ דרעה איהם אויף מיין קינד,
פליה צום באַלקען און פאַרשווינדט.

איי לי ליו ליו, איי ליו ליו,
מאַך מיין קינד די אויגלעך צו.

דריי מלאכים

— דריטער מלאך אין דער נאַכט,
וואָס האָסטו מיין קינד געבראַכט ?

זאָגט דער מלאך : — אין מיין קרוין
האָב איך אַזאַ דימענטשטיין,

טו איך מיט'ן שטיין אַ דרעה,
אויף דיין קינד, אַ דרעה אַזוי,

וועט ער זיין אַ גרויסער גביר,
האָבען אוצרות אָהן אַ שיער.

„קוקוריקו ריקו האָהן",
טוט אַ קרֶעה דער רויטער האָהן.

און דער מלאך פון זיין קרוין
נעהמט אַרויס דעם דימענטשטיין,

טוט אַ דרעה איהם אויף מיין קינד,
פליה צום באַלקען און פאַרשווינדט.

דריי מלאכים

איצטער שלאָפט דער רויטער האָהן
ווייל ער האָט ניט וואָס צו טאָן.

איי לי ליו ליו, איי ליו ליו,
מאַך מיין קינד די אויגלעך צו.

בלימעלעך:
קרענצעלעך:
I

בלימעלעך, קרענצעלעך מאָלט אויף די שויבען דער פראָסט,
און אין דעם קומען דער ווינט אַזוי וואָיענדיג בלאָזט, —
גוט איז אונז איצטער ביים פרעהליכען פייער אין הויז!
ביזקעל דער נאָפט אין דעם שטילינקען לעמפעל געהט אויס,
ביזקעל דער זייגער טוט ברוגז׳לעך שעפטשענען: „שפּעט,
צייט שוין צו ליגען אין ווייכען, אין וואַרעמען בעט.״ —
וועל איך ביים וואָיענדען בלאָזען אין קומען פון ווינט
מעשה׳לעך, ליעדעלעך זינגען, דערצעהלען מיין קינד.

אין אַזאַ נאַכט האָט אין וואַלד זיך געטראָגען אַ גוואַלד, —
ס׳זיינען גזלנים באַפאַלען אַ פריץ אין וואַלד.

צוויי פון די קוסטעס און איינער פון הינטער אַ בוים,
יענע צום פריץ און איינער צום פערד פאַר׳ן צוים.

איז ביי דעם פריץ געוועזען אַ ברען, ניט קיין פערד,
אַז ער פלעגט לויפען—אַנטלויפען פון איהם פלעגט די ערד,—

בלימעלעך קרענצעלעך

איז ווי דער פערד האָט פאַר זיך די גזלנים דערזעהן —
האָט ער דערפיהלט, אַז אָט באַלד וועט אַן אומגליק געשעהן.

און אַז ער גיט זיך דאָס ראַפּטאָס אויף דיבאָס אַ שטעל ! —
אָט און ער רייסט זיך אַרויס פון זיין אייגענע פעל,

און אַז ער גיט אין דער לופטען דעם שליטען אַ דרעה ! —
אַזש די גזלנים דערשראָקענע — באַץ אין דעם שניי !

אַזש די גזלנים דערשראָקענע לויפען אַוועק,
לאָזען אין שניי ערגעץ ליגען די בליץ-שאַרפע העק.

און פון דעם פערד, איז פון לאַנג שוין קיין סימן ניטאַ.
נאָר אויפ׳ן שנייאיגען פעלד ווי אַ פינטעלע גראָה

שפּרינגט ער אַ ווילדער, אַ ווילדער,—אַ שפּרונג און אַ מייל !
לאָזט דאַ און דאָרט נאָך זיך איבער אַ שנייאיגען זייל.

שפּרינגען די מיילען אַהינטער, פעלד אויס און פעלד איין.
ס׳האָט שוין דעם מזרח געצונדען דער מאָרגיגער שיין.

טראָגט זיך דער פערד ווי אַ ווילדער אין נאַכט מיט דעם ווינד,

בלימעלעך קרענצעלעך

ווייטער און ווייטער און העל האָט די זון אויפגעפראַלט,
העל אויפגעפראַלט און די שנייאיגע פעלדער באַשטראַלט,—

טראָגט זיך דער פערד ווי אַ ווילדער, באַגאָסען.מיט שוים,
פּיהלט ניט די ערד אונטער זיך און אויף זיך ניט קיין צוים,

טראָגט זיך אַ ווילדער, אַ ווילדער, אַ שפּרונג און אַ מייל,
לאָזט דאָ און דאָרט נאָך זיך איבער אַ שנייאיגען זייל.

ס'האָט שוין די זון זיך צום טונקעלען מערב גענייגט,
האָט אויף די שנייאיגע פעלדער איהר אָפּשיין געלעגט.

ווייטער און ווייטער און אָט איז געקומען די נאַכט,
דאָס האָט דער פראָסטיגער ווינט זי פון ערגעץ געבראַכט.

טראָגט זיך דער פערד, ווי אַ ווילדער, אין נאַכט מיט דעם ווינט,
אָט—און אַ דאָרף שוין באַווייזט זיך, באַווייזט זיך, פאַרשווינדט,

טראָגט זיך דער פערד ווי אַ ווילדער, דאָרף אויס און דאָרף איין,
אָט אָט, און ער איז אין אייגענעם דאָרף שוין אַריין.

בלימעלער קרענצעלעך

אַט אַט, און ער האַלט שוין איינעם זיין ווילדען גאַלאָפּ,
אַט און ער שטעלט זיך ביים פּריצישען פּאַלאַץ זיך אָפּ.

ס'איז שוין די מעשה געווען אויף'ן דריטען מעת לעת,
ס'איז אין צובראָכענעם שליטען געלעגען דער פּריץ,—אַ מת.

האָט אויפ'ן הויף זיך צובולען דער הונט אויף דער קייט,
ער האָט אפנים דערשמעקט פון דער נאָהענט דעם טויט.

האָט ער געבולען, געבולען, געריסען די קייט אַזוי לאַנג
ביזקעל עס האָט זיך פון שליסלען דערהערט אַ געקלאַנג,

און אַ באַדינער, פאַרשלאָפען און וואָרטשענדיג ביז
מיט אַ לאַנטערן אין האַנט איז צום טויער אַרויס.

זעהט דער באַדינער דעם פערד אַ פאַרסאָפּעטען שטעהן,
גיט ער צום שליטען אַ לויף און — דערשרעקט זיך אליין!

און דער לאַנטערן — אַ פינקעל, אַ פאַל אינ'ם שניי.
לויפט דער באַדינער אין פּאַלאַץ מיט ווילדען געשריי.

זעהט דער באַדינער דעם פערד אַ פאַרסאָפּעטען שטעהן....

בלימעלעך קרענצעלעך

באַלד האָט דער פּאַלאַץ באַלויכטען געשיינט אין דער נאַכט,
מען האָט דעם פּריץ אַ טויטען אין פּאַלאַץ געבראַכט,

מען האָט געפונען אין טויטענ׳ס פאַרגליווערטער האַנט
פּערעל, — זיין ווייב אַ מתנה — אַ גאַנצענעם באַנד.

בלימעלעך, קרענצעלעך מאָלט אויף די שויבען דער פראָסט,
און אין דעם קוימען דער ווינט אַזוי וואָיענדיג בלאָזט, —
גוט איז אונז איצטער ביים פרעהליכען פייער אין הויז!
ביזקעל דער נאַפּט אין דעם שטילינקען לעמפּעל געהט אויס,
ביזקעל דער זייגער טוט ברוגז׳לעך שעפּטשענען: „שפּעט,
צייט שוין צו ליגען אין וויכען, אין וואַרעמען בעט.״ —
וועל איך ביים וואָיענדען בלאָזען אין קוימען פון ווינט
מעשה׳לעך, ליעדעלעך זינגען, דערצעהלען מיין קינד.

II

בלימעלעך
קרענצלעך

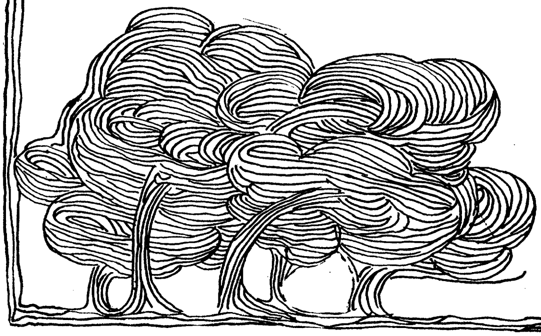

בלימעלעך, קרענצעלעך מאָלט אויף די שויבען דער פראָסט,
און אין דעם קוימען דער ווינט אַזוי וואַיענדיג בלאָזט, —
גוט איז אונז איצטער ביים פרעהליכען פייער אין הויז!
ביזקעל דער נאָפט אין דעם שטילינקען לעמפּעל געהט אוים.
ביזקעל דער זייגער טוט ברוגז׳לעך שעפּטשענען: „שפּעט,
צייט שוין צו ליגען אין וויכען, אין וואַרעמען בעט.״ —
וועל איך ביים וואַיענדען בלאָזען אין קוימען פון ווינט
מעשה׳לעך, ליעדעלעך זינגען, דערצעהלען מיין קינד.

אין אַזאַ נאַכט האָט אין וועג זיך געלאָזען אַ איד.
אונטער׳ן אָרים אַ פּעקעל, טויט־הונגעריג, מיד.

נאָר מיט בטחון אין הארצען צום האר פון דער וועלט,
שלעפּט ער זיך עלענד אין אָפענעם שנייאיגען פעלד.

פעלד הינטער איהם און פאַר איהם אין דער וויט, אין דער
ברייט,
שניי איז איהם איבער די קניע און דער וועג איז פאַרוועהט.

בלימעלעך קרענצעלעך

און ווי אַ פויגעל אַ ווילדער, טראָגט אום זיך דער ווינט,
הורבעט אָן שניי, גיט אַ דרעה אין דער לופט און פאַרשווינדט,

קומט באַלד צוריק, רייסט דעם אידען די פּאָלעס און באָרד, —
קוים מיט די כחות דער איד האַלט זיך איין אויפ'ן אָרט.

הויבט דער איד אויף צו דעם הימעל מיט רחמים זיין בליק:
גאָטעניו, ברייננ דו בשלום אַהיים מיך צוריק!

נאָר איבער איהם איז דער הימעל אַ גרויער ווי בליי,
און אַרום איהם טראָגט דער ווינט זיך אַ ווילדער און פריי.

הערט ניט דער הימעל דעם אידענ'ס געבעט און געשריי,
שטויסט איהם דער ווינט און ער וואַרפט איהם אַ מידען אין שניי.

אויפשטעהן פון שניי האָט שוין מעהר ניט קיין כח דער איד,
עפּעס אַ פּוילקייט אַ זיסע פילט אָן יעדען גליעד.

און אין די ביינער צוגיסט זיך אַ וואַרעמע רוה,
אָט און די אויגען פּאַמעלינקע שליסען זיך צו. —

אין אַזאַ נאַכט האָט אין וועג זיך געלאָזען אַ איד.

בלימעלעך קרענצעלעך

פלוצלונג—ער גלויבט זיך אליין ניט, א קרעטשמע זאל זיין ?
ס׳שלאגט אין דער נאכט פון א פענסטער א פרעהליכער שיין,

ס׳ריפעט דער ווינט מיט׳ן טויער, מאכט צו, עפענט אויף,
שליטענס געלאדעז מיט סחורות פיעל שטעהען אין הויף.

און ביי די שליטענס פארבונדענע שטעהען די פערד,
עסען דעם האבער און רייסען דעם שניי ביז דער ערד.

פרעהט זיך דער איד וואס דער בורא האט אין אזא נאכט
איהם צו א מענשישען ישוב געבראכט.

קלאפט ער אין טיר, און מען עפענט איהם באלד — ס׳ארא פרייד !
פרעהליכע אידישע פנים׳ער, אידישע רייד.

איבער׳ן שטוב גיסט דער הענג-לאמפ א ליכטיגקייט אוים.
ס׳טראגט זיך א ריח פון טאבאק און בראנפען און שוויים.

גיבען די אידען איהם „שלום״ — „פון וואנען א איד ?״
לאכט ער, — אז ער האט געלאזט זיך צו פוס פון יאריד

בלימעלעך קרענצעלעך

און אַז דער וועג איז געוועזען אַביסעלע שווער,
האָט ער געבלאָנדזשעט ביז ער האָט געטראָפען אַהער.

לאַכען די אידען מיט איהם. נאָר זיי ווערען באַלד שטיל...
יעדערענ'ס הארצען פילט אָן אַ רחמנות-געפיהל,

יעדערענ'ס פנים און שטערען ווערט כמורנע, פאַרטראַכט, —
„ווי לאָזט אַ איד זיך צו־פוס געהן אין אָט אַזאַ נאַכט ? !"

ווערט באַלד דער טיש מיט מאכלים און בראַנפען געגרייט,
וואַשט זיך צום עסען דער איד, מאַכט המוציא אויף ברויט,

זאָגט צו די אידען „לחיים" — „לשלום ר' איד."
עסט ער און טרינקט, און אַ וואַרעמע, זאַטיגע פריד

גיסט זיך, צוגעהט אין זיין האַרץ, אַזש דאָס לייב ווערט איהם הייס,
ווישט מיט'ן האַנט אַזש פון פנים דעם וואַרעמען שוויים.

עסט ער און טרינקט און ער עסט, אַזש עס געהט שוין ניט מעהר,
בענשט ער, און ס'שיינט אין זיין אויג אַ גאָטספאַרכטיגע טרעהר.

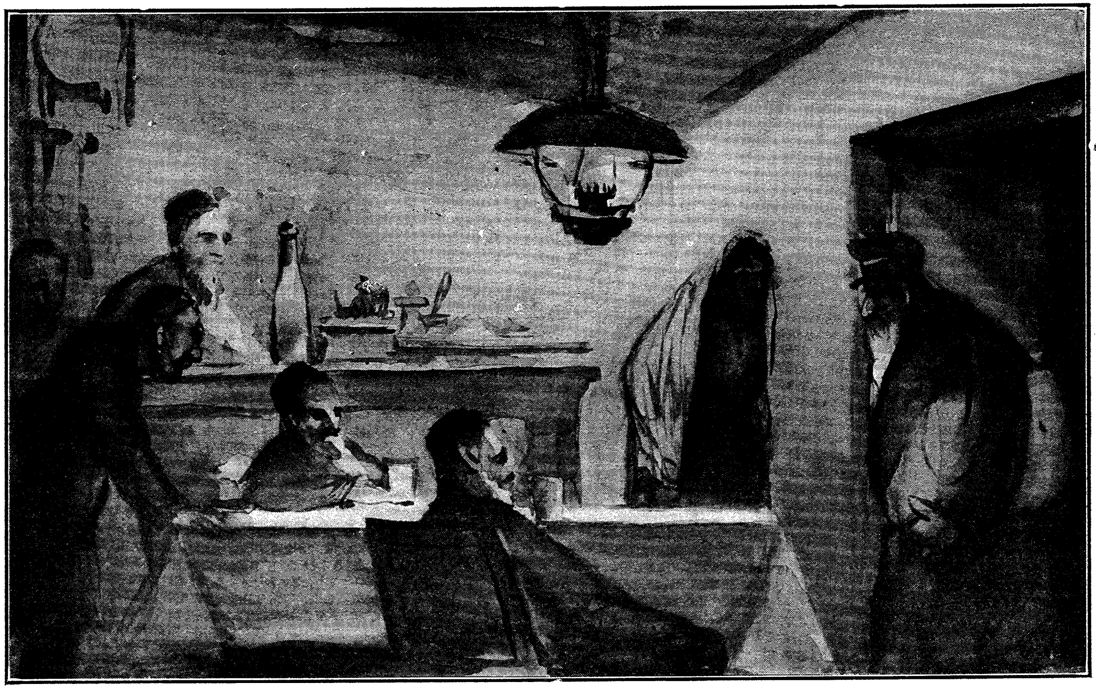

יעדערינ'ס פּנים און שטערען ווערט כמורנע, פאַרטראַכט, —
„ווי לאָזט אַ איד זיך צו־פּוס געהן אין אַט אַזאַ נאַכט?!"

בלימעלעך קרענצעלעך

איצטער וואלט ער מיט די אידען געשמועסט ביז שפעט!
אבער עס ווארט און עס ווינקט איהם די פוכאווע בעט,

אבער די ביינער, דערוואָרעמטע, גארען נאך רוה,
און ווי פון זיך זיינע אויגען האלב שליסען זיך צו,

און צו דעם קישען עס ציהט זיך און נייגט זיך דער קאָפּ,
פאלט ער אזוי אין די קליידער אין בעט ווי א סנאָפּ.

פלוצלונג דערפיהלט ער זיין האלז ווערט צוזאמענגעדריקט,
עמיצער ווארפט זיך אויף איהם, אז דער אָטעם פארשטיקט!

און ער דערזעהט באלד זיין ווייב און די קינדערלעך שטעהן,
ברעכען די הענט, ברעכען אוים אין א ביטער געוויין. —

אַי ניט געוויינט האָט זיין ווייב און זיין לייבליכעס קינד,
נאָר איבער איהם אין דעם פעלד האָט געוואָיעט דער ווינד,

מאָרגען פריהמאָרגען, ווען שטיל נאך געשלאָפען איז גאָט,
זיינען שוין גוים מיט שליטענס געפאָהרען אין שטאָדט,

בלימעלעך קרענצעלעך

האָבען די גוים געפונען דעם אידען פארוועהט,
האָבען די גוים געפונען דעם אידען שוין טויט.

האָבען די גוים אַרום זיך דעם טויטען צושטעלט,
האָבען זיין פעקעל צועפענט, „הא, הא, וויפיעל געלט!"

האָבעי די גוים זיין טלית און תפילין באַטראַכט.
איינער אַ גוי האָט גאָר גראָב אויפ'ן קול זיך צולאַכט.

אָבער די אַנדערע זיינען געשטאַנען ווי שטום
און נאָכאַנאַנד זיך גע'צלם'ט דערשראָקען און פרום.

בלימעלעך, קרענצעלעך מאָלט אויף די שויבען דער פראָסט,
און אין דעם קוימען דער ווינט אַזוי וואָיענדיג בלאָזט, —
גוט איז אונז איצטער ביים פרעהליכען פייער אין הויז!
ביזקעל דער נאָפט אין דעם שטילינקען לעמפעל געהט אויס,
ביזקעל דער זייגער טוט ברוגז'לעך שעפטשענען: „שפעט,
צייט שוין צו ליגען אין וויכען, אין ווארעמען בעט." —
וועל איך ביים וואָיענדען בלאָזען אין קוימען פון ווינט
מעשה'לעך, ליעדעלעך זינגען, דערצעהלען מיין קינד.